

ZAKON O NASLJEĐIVANJU

PRVI DIO - Osnovne odredbe

Osnovne odredbe (1-8)

DRUGI DIO - Nasljeđivanje na temelju zakona

Zakonski nasljednici (9-29)

Nužni nasljednici (30-50)

Uracunavanje darova i zapisa u nasljedni dio (51-63)

TRECI DIO - Nasljeđivanje na temelju oporuke

Uvjeti za pravovaljanost oporuke (64-67)

Oblici oporuke (68-83)

Sadržaj oporuke (84-90)

Zapisi (legati) (91-100)

Izvršioци oporuke (101-104)

Opoziv oporuke (105-107)

CETVRTI DIO - Nasljednopravni ugovori

Ugovor o nasljeđivanju i budućem nasljedstvu ili zapisu (108-110)

Ustupanje i raspodjela imovine za života (111-121)

Ugovor o doživotnom uzdržavanju (122-127)

PETI DIO - Prelazak ostavina na nasljednike

Otvaranje nasljedstva (128-134)

Stjecanje ostavine i odricanje od nasljedstva (135-144)

Odgovornost nasljednika za dugove ostavioceve (145-146)

Dioba nasljedstva (147-153)

ŠESTI DIO - Sukob zakona

Odredbe o sukobu zakona (154-159)

SEDMI DIO - Postupak u nasljednim stvarima

Sastavljanje, cuvanje i opoziv sudske oporuke (160-171)

Postupak za ostavinsku raspravu - opće odredbe (172-185)

Nadležnost (186-190)

Prethodne radnje - smrtovnica (191-194)

Sastavljanje popisa i procjene (195-201)

Privremene mjere i staratelj (202-203)

Postupak s oporukom (204-209)

Postupak ostavinskog suda po primitku smrtovnice (210-215)

Ostavinska rasprava (216-224)

Rješenje o nasljeđivanju i zapisu (225-231)

Nasljednopravni prigovori nakon pravomocnosti rješenja o nasljeđivanju (232-235)

Postupak kada je za ostavinsku raspravu nadležan inozemni organ (236-238)

OSMI DIO - Prijelazne i završne odredbe

Prijelazne i završne odredbe (239-242)

PRVI DIO - Osnovne odredbe

Članak 1.

JEDINSTVO NASLJEDNOG PRAVA

Nasljedno pravo u Republici Hrvatskoj je jedinstveno i ostvaruje se po odredbama ovog zakona.

Članak 2.

PREDMET NASLJEĐIVANJA

Nasljeđivati mogu se stvari i prava koja pripadaju pojedincima.

Članak 3.

NASLJEĐIVANJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Nasljeđivanjem ne može se prekoračiti zakonom određena velicina poljoprivrednog zemljišta koju pojedinci mogu imati u vlasništvu.

Članak 4.

RAVNOPRAVNOST U NASLJEĐIVANJU

Gradani su, pod istim uvjetima, ravnopravni u nasljeđivanju.

Muške i ženske osobe ravnopravne su u nasljeđivanju.

Članak 5.

NASLJEDNA PRAVA STRANACA

Strani državljani imaju u Republici Hrvatskoj pod uvjetima primjene načela reciprociteta, ista nasljedna prava kao i domaći državljani.

Članak 6.

TEMELJI POZIVANJA NA NASLJEDSTVO

Naslijediti može se na temelju zakona i na temelju oporuke.

Članak 7.

RASPOLAGANJE OPORUKOM

Oporucitelj može oporukom raspolagati svojom imovinom na način i u granicama koji su određeni zakonom.

Clanak 8.

OSTAVINA BEZ NASLJEDNIKA

Ostavina bez nasljednika postaje društveno vlasništvo.

DRUGI DIO - Nasljeđivanje na temelju zakona

Clanak 9.

NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU ZAKONA - ZAKONSKI NASLJEDNICI - Nasljedni redovi - Krug zakonskih nasljednika

Na temelju zakona nasljeđuju umrloga: svi njegovi potomci, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegov bracni drug, njegovi roditelji, njegova braca i sestre i njihovi potomci, njihovi djedovi i bake i njihovi potomci, i njihovi ostali preci.

Ove osobe nasljeđuju po nasljednim redovima.

Nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljedstva osobe daljeg nasljednog reda.

Clanak 10.

Prvi nasljedni red - Potomci i bracni drug umrloga

Ostavinu umrloga nasljeđuju prije sviju njegova djeca i njegovbracni drug.

Oni nasljeđuju na jednake dijelove.

Clanak 11.

Pravo predstavljanja

Dio ostavine koji bi pripao prije umrlom djetetu da je nadživjelo ostavioca nasljeđuju njegova djeca, unuci ostaviocevi, na jednake dijelove, a ako je neki od unuka umro prije ostavioca, onda dio koji bi njemu pripao da je živ u casu smrti ostavioceve nasljeđuju njegova djeca, prauunci ostaviocevi, na jednake dijelove, i tako redom sve dokle ima potomaka ostaviocevih.

Clanak 12.

Umanjenje dijela bracnog druga

Kad ima djece iz prijašnjih brakova ostaviocevih, a imovina njegovog bracnog druga iznosi više od dijela koji bi mu pripao pri podjeli ostavine na jednake dijelove, onda svakom ostaviocevom djetetu, bez obzira iz kojeg je braka, pripada dvaput veci dio nego bracnom drugu.

Clanak 13.

Drugi nasljedni red - Roditelji i bračni drug umrloga

Ostavinu umrloga koji nije ostavio potomke nasljeđuju njegovi roditelji i njegov bračni drug.

Roditelji umrloga nasljeđuju jednu polovinu ostavine na jednake dijelove, a drugu polovinu ostavine nasljeđuje bračni drug umrloga.

Ako poslije umrloga nije ostao bračni drug, roditelji umrloga nasljeđuju cijelu ostavinu na jednake dijelove.

Članak 14.

Braca i sestre umrloga i njihovi potomci

Ako je jedan roditelj ostaviocevi umro prije ostavioca, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuju njegova djeca (braca i sestre ostaviocevi), njegovi unuci i praunuci i njegovi dalji potomci, po pravilima koja važe za slučaj kad umrloga nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci.

Ako su oba roditelja ostavioceva umrla prije ostavioca, dio imovine koji bi svakome od njih pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuju potomci, kako je izloženo u stavu 1. ovog člana.

U svim slučajevima ostavioceva braca i sestre samo po ocu nasljeđuju na jednake dijelove ocev dio ostavine, braca i sestre samo po majci nasljeđuju na jednake dijelove majčin dio, a rođena braca i sestre nasljeđuju na jednake dijelove sa braćom i sestrama po ocu ocev dio, a sa braćom i sestrama po majci majčin dio.

Članak 15.

Ako je jedan roditelj umro bez potomstva

Ako je jedan roditelj ostaviocevi umro prije ostavioca, a nije ostavio nijednog potomka, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuje drugi roditelj, a ako je i ovaj umro prije ostavioca, njegovi potomci nasljeđuju ono što bi pripalo i jednom i drugom roditelju, kako je izloženo u članu 14. ovog zakona.

Članak 16.

Ako su oba roditelja umrla bez potomstva

Ako su oba roditelja umrla prije ostavioca a nisu ostavili nijednog potomka, cijelu ostavinu nasljeđuje nadživjeli bračni drug ostaviocevi.

Članak 17.

Treci nasljedni red - Djedovi i babe umrloga

Ostavinu umrloga koji nije ostavio niti potomke, ni roditelje, niti su svi ostavili nekog potomka, ni braćnog druga, nasljeđuju njegovi djedovi i babe.

Jednu polovinu ostavine nasljeđuju djed i baba sa oćeve strane, a drugu polovinu djed i baba s majcine strane.

Clanak 18.

Prava djeda i babe iste loze

Djed i baba iste loze nasljeđuju na jednake dijelove.

Ako je neki od onih predaka jedne loze umro prije ostavioca, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuju njegova djeca, njegovi unuci i njegovi dalji potomci, po pravilima koja važe za slucaj kad umrloga nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci.

U svemu ostalom za nasljedno pravo djeda i babe jedne loze i njihovih potomaka važe pravila po kojima nasljeđuju roditelji ostaviocevi i njihovi potomci.

Clanak 19.

Ako su djed i baba jedne loze umrli bez potomstva

Ako su djed i baba jedne loze umrli prije ostavioca a nisu ostavili nijednog potomka, dio ostavine koji bi im pripao da su nadživjeli ostavioca nasljeđuju djed i baba druge loze, njihova djeca, njihovi unuci i njihovi dalji potomci, kako je izloženo u clanu 18. ovog zakona.

Clanak 20.

Cetvrti nasljedni red - Pradjedovi i prababe

Ostavinu umrloga koji nije ostavio ni potomke ni roditelje, niti su ovi ostavili nekog potomka, ni bracnog druga, ni djeda i babu, niti su ovi ostavili nekog potomka, nasljeđuju njegovi pradjedovi i prababe.

Jednu polovinu nasljeđuju pradjedovi i prababe sa oćeve strane, a drugu polovinu nasljeđuju pradjedovi i prababe s majcine strane.

Clanak 21.

Od dijela koji pripada pradjedovima i prababama umrloga sa oćeve strane, jednu polovinu nasljeđuju na jednake dijelove roditelji njegovog djela po ocu, a drugu polovinu roditelji njegove babe po ocu.

I pradjedovi i prababe sa majcine strane nasljeđuju na nacin izložen u stavu 1. ovog clana dio koji im pripada.

Ako nema koga od ovih predaka, dio koji bi mu pripao da je u životu nasljeđuje predak koji mu je bio bracni drug.

Ako nema jednog para ovih predaka, dijelove koji bi im pripali da su u životu nasljeđuje drugi par iste loze.

Ako nema pradjedova ili prababa jedne loze, dio ostavine koji bi im pripao da su u životu nasljeđuju pradjedovi i prababe druge loze.

Clanak 22.

Ostali nasljedni redovi - Ostali preci

Poslije pradjedova i prababa, ostavinu umrloga nasljeđuju dalji njegovi preci, redom, shodno pravilima po kojima nasljeđuju njegovi pradjedovi i njegove prababe.

Clanak 23.

Posebne odredbe za neke nasljednike - Vanbracna djeca

Djeca rodena izvan braka i njihovi potomci imaju na ostavinu svoga oca, majke i njenih srodnika ista nasljedna prava kao i bracna djeca.

Otac, majka i njeni srodnici imaju na ostavinu djece rodene izvan braka i njihovih potomaka ista nasljedna prava kao i na ostavinu bracne djece i njihovih potomaka.

Vanbracna djeca i njihovi potomci imaju na ostavinu ocevih srodnika ista nasljedna prava kao i bracna djeca i njihovi potomci ako je otac vanbracno dijete priznao za svoje pred nadležnim organom, ili ako ga je doveo da s njim živi, ili ako je na drugi način pokazao da ga priznaje za svoje.

U tom slučaju ocevi srodnici imaju na ostavinu vanbracne djece i njihovih potomaka ista nasljedna prava kao i na ostavinu bracne djece i njihovih potomaka.

Clanak 24.

Pozakonjena djeca

Djeca rodena izvan braka koja se po zakonu smatraju kao da su rodena u braku izjednačuju se u pogledu nasljedstva sa djecom rodenom u braku.

Clanak 25.

Usvojenici

Usvojenik i njegovi potomci imaju prema usvojiocu ista nasljedna prava kao i usvojiocева djeca i drugi njegovi potomci, osim ako pri usvojenju nisu ta prava ograničena ili sasvim isključena.

Usvojenik i njegovi potomci ne nasljeđuju usvojiocевe srodnike, njegovog bracnog druga, ni druge njegove usvojenike.

Usvojilac i njegovi srodnici nisu zakonski nasljednici usvojenika.

Usvojenjem ostaju nedirnuta prava nasljeđivanja između usvojenika i njegovih srodnika.

Clanak 26.

Usvojenik i njegovi potomci ne mogu naslijediti usvojioca ako je usvojlac bio podnio zahtjev za prestanak usvojenja, a poslije njegove smrti utvrdi se da je zahtjev bio opravdan.

Clanak 27.

Bracni drug - Kad bracni drug gubi pravo da naslijedi

Pravo nasljeđivanja između bracnih drugova prestaje razvodom braka i poništenjem braka.

Bracni drug nema pravo na nasljedstvo:

- 1.) ako je ostavilac bio podnio tužbu za razvod braka, a poslije smrti ostavioceve utvrdi se da je tužba bila opravdana;
- 2.) ako njegov brak sa ostaviocem bude proglašen za nepostojeci, ili bude poništen, poslije smrti ostavioceve iz uzroka za cije je postojanje nadživjeli bracni drug znao u vrijeme zaključenja braka;
- 3.) ako je njegova zajednica života sa ostaviocem bila trajno prestala njegovom krivnjom ili u sporazumu sa ostaviocem.

Clanak 28.

Povećanje nasljednog dijela bracnog druga

Kad je bracni drug koji nema nužnih sredstava za život pozvan na nasljedstvo sa nasljednicima drugog nasljednog reda, sud može na zahtjev bracnog druga, odluciti da bracni drug naslijedi i jedan dio onog dijela ostavine koji bi po zakonu trebalo da naslijede ostali nasljednici, ako je ona tako male vrijednosti da bi njenom podjelom bracni drug zapao u oskudicu.

Pri odlucivanju sud ce uzeti u obzir sve okolnosti slucaja, a narocito imovinske prilike i sposobnosti za privredivanje bracnog druga, imovinske prilike ostalih nasljednika i njihovu sposobnost za privredivanje i vrijednost ostavine.

Clanak 29.

Roditelji - Povećanje nasljednog dijela roditelja

Kad su roditelji koji nemaju nužnih sredstava za život pozvani na nasljedstvo sa bracnim dugom ostaviocevim, sud može, na njihov zahtjev, odluciti da naslijede i jedan dio onog dijela ostavine koji bi po zakonu trebalo naslijediti bracni drug, a može odluciti da roditelji naslijede cijelu ostavinu, ako je ona tako male vrijednosti da bi njenom podjelom roditelji zapali u oskudicu.

Ako je između roditelja ostaviocevih zajednica života trajno prestala, a samo jedan roditelj nema nužnih sredstava za život, on može zahtijevati povećanje nasljednog dijela kako prema bracnom drugu tako i prema drugom roditelju ostaviocevom.

Ako je jedan roditelj ostaviocevac umro prije ostavioca, nadživjeli roditelj koji nema nužnih sredstava za život može zahtijevati povećanja svog nasljednog dijela i prema nasljednicima umrlog ostaviocevog roditelja.

Pri odlucivanju sud ce uzeti u obzir sve okolnosti slucaja, a narocito imovinske prilike i sposobnosti za privredivanje roditelja, imovinske prilike pravnog druga odnosno nasljednika umrlog roditelja i njihovu sposobnost za privredivanje i vrijednost ostavine.

Clanak 30.

NUŽNI NASLJEDNICI - Nužni nasljednici i nužni i raspoloživi dio imovine - Tko su nužni nasljednici

Nužni nasljednici jesu: potomci umrloga, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegovi roditelji i njegov bracni drug.

Ostali preci i braca i sestre umrloga jesu nužni nasljednici samo ako su trajno nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život.

Osobe nabrojene u ovom clanu jesu nužni nasljednici kad su po zakonskom redu nasljeđivanja pozvane na nasljedstvo.

Clanak 31.

Nužni i raspoloživi dio

Nužni nasljednici imaju pravo na dio ostavine kojim ostavilac ne može raspolagati i koji se naziva nužni dio.

Nužni dio potomaka, usvojenika i njihovih potomaka i bracnog druga iznosi jednu polovinu, a nužni dio ostalih nasljednika jednu trecinu od onog dijela koji bi svakom pojedinom od njih pripao po zakonskom redu nasljeđivanja.

Ostatkom ostavine može oporucitelj raspolagati po svojoj volji i taj dio ostavine naziva se raspoloživi dio.

Clanak 32.

Pravo na nužni dio je nasljedno pravo

Nužnom nasljedniku pripada određeni dio svake stvari i prava koji sacinjavaju ostavinu, ali oporucitelj može odrediti da nužni nasljednik primi svoj dio i u određenim stvarima, pravima ili u novcu.

Clanak 33.

Izracunavanje nužnog i raspoloživog dijela, umanjenje raspolaganja oporukom i vraćanje darova - Izracunavanje nužnog i raspoloživog dijela - Utvrđivanje

Vrijednost ostavine na temelju koje se izracunava nužni dio utvrđuje se na slijedeći način:

Prvo treba popisati i procijeniti sva dobra koja je ostavilac imao u casu smrti, racunajuci tu i sve ono cime je raspolagao oporukom, kao i sva njegova potraživanja, pa i ona koja ima prema nekom nasljedniku, osim potraživanja koja su ocigledno nenaplativa.

Od utvrđene vrijednosti dobara koja je ostavilac imao u casu smrti odbije se iznos dugova ostaviocevih, iznos troškova popisa i procjene ostavine i troškova sahrane ostavioaca.

Tako dobivenom ostatku dodaje se vrijednost svih darova koje je ostavilac ucinio ma na koji nacin nekom zakonskom nasljedniku, a i darova ucinjenih nasljednicima koji se odricu nasljedstva, kao i onih darova za koje je ostavilac naredio da se ne uracunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Tome se dodaje i vrijednost darova koje je ostavilac u posljednjoj godini svog života ucinio drugim osobama koje nisu zakonski nasljednici, osim manjih uobicajenih darova.

Nece se uzimati u ovaj racun te se neće dodavati vrijednost darova ucinjenih društveno-politickoj zajednici, radnoj ili drugoj samoupravnoj organizaciji, društveno-politickoj organizaciji ili udruženju grada na, ni darova ucinjenih za postizanje opcekorisnih svrha, kao ni darova koji se na temelju samog zakona ne uracunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Clanak 34.

Što se smatra darom

Kao dar u smislu ovog zakona smatra se i odricanje od prava, oproštaj duga, ono što je ostavilac za vrijeme svog života dao nasljedniku na ime nasljednog dijela, ili radi osnivanja ili proširenja kucanstva, ili radi obavljanja zanimanja kao i svako drugo raspolaganje bez naknade.

Clanak 35.

Određivanje vrijednosti dara

Pri procjenjivanju dara uzima se vrijednost darovne stvari u casu smrti ostavioceve, a prema njenom stanju u vrijeme darovanja.

Clanak 36.

Kad se dar sastoji u osiguranju

Kad se dar sastoji u osiguranju u korist daroprimca kao vrijednost dara uzet ce se zbroj premija koje je uplatio ostavilac, ako je taj zbroj manji od osigurane svote, a ako je zbroj premija veci od osigurane svote, kao vrijednost dara uzet ce se iznos osigurane svote.

Clanak 37.

Imovina koja se izdvaja iz ostavine - Izdvajanje u korist potomaka koji su privredivali s ostaviteljem

Potomci ostaviocevi koji su živjeli u zajednici sa ostaviocem i svojim trudom, zaradom ili inace pomagali mu u privređivanju, imaju pravo zahtijevati da im se iz ostavine izdvoji dio koji odgovara doprinosu u povećanju vrijednosti ostavioceve imovine.

Tako izdvojeni dio ne spada u ostavinu te se ne uzima u racun pri izracunavanju nužnog dijela, niti se uracunava nasljednika u njegov nasljedni dio.

Clanak 38.

Izdvajanje predmeta kucanstva

Nadživjelom bracom drugu i potomcima ostaviocevim koji su živjeli sa ostaviocem u istom kucanstvu pripadaju predmeti kucanstva koji služe za zadovoljavanje njihovih svakodnevnih potreba, kao što su pokucstvo, namještaj, posteljina i slicno, ali ne i ako su ovi predmeti znatnije vrijednosti.

Tako izdvojeni predmeti ne uzimaju se u racun pri izracunavanju nužnog dijela niti se uracunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Clanak 39.

Umanjenje raspolaganja oporukom i vracanje darova zbog povrede nužnog dijela - Povreda nužnog dijela - Darovi i raspolaganja oporukom ucinjeni u koris

Kad je povrijeđen nužni dio, raspolaganja oporukom umanjit će se, a darovi će se vratiti koliko je potrebno da bi se dopunio nužni dio.

Nužni dio je povrijeđen kad ukupna vrijednost raspolaganja oporukom i darova premašuje raspoloživi dio.

Pri utvrđivanju ukupne vrijednosti oporucnih raspolaganja i darova uzimaju se u racun i oni darovi i raspolaganja oporukom za koja je ostavilac naredio da se ne uracunavaju nužnom nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Od ovih darova i oporucnih raspolaganja koji se uracunavaju nužnom nasljedniku u njegov nasljedni dio uzima se u racun pri utvrđivanju ukupne vrijednosti oporucnih raspolaganja i darova samo onoliko za koliko oni premašuju njegov nužni dio.

Clanak 40.

Red umanjenja i vracanja

Kad je povrijeđen nužni dio, prvo se umanjuje raspolaganje oporukom, pa ukoliko nužni dio tome ne bi bio podmiren, onda se vracaju darovi.

Clanak 41.

Razmjerno umanjenje raspolaganja oporukom - Privilegirani zapis (legat)

Raspolaganja oporukom umanjuju se u istom omjeru, bez obzira na njihovu prirodu i na njihov opseg, i bez obzira da li se nalaze u jednoj ili više oporuka, ako iz oporuke ne proizlazi nešto drugo.

Ako je oporucitelj ostavio više zapisa i naredio da se neki zapis isplati prije ostalih, taj će se zapis umanjiti samo ukoliko vrijednost ostalih zapisa ne dostiže da se namiri nužni dio.

Clanak 42.

Razmjerno umanjnje zapisa naloženih oporucnom nasljedniku ili zapisovniku (legataru)

Oporucni nasljednik ciji bi nasljedni dio morao biti umanjen da bi se dopunio nužni dio, može tražiti razmjerno umanjnje zapisa koje on treba isplatiti, ako iz oporuke ne proizlazi što drugo.

Isto važi i za zapisovnika kome je oporucitelj naložio da iz svog zapisa nešto isplati.

Clanak 43.

Rok vraćanja darova

Vraćanje darova vrši se počevši od posljednjeg dara i ide dalje obratno redu kojim su darovi učinjeni.

Darovi učinjeni istovremeno vraćaju se razmjerno.

Clanak 44.

Položaj daroprimca koji vraća dar

U pogledu darovane stvari koju je dužan vratiti daroprimatelj se smatra kao savjesni držalac do dana kad je saznao za zahtjev za vraćanje dara.

Clanak 45.

Tko može tražiti umanjnje raspolaganja oporukom i vraćanje dara

Umanjenje raspolaganja oporukom i vraćanje dara kojima je povrijeđen nužni dio mogu tražiti samo nužni nasljednici.

Clanak 46.

Zastara tužbe

Umanjenje raspolaganja oporukom može se tražiti u roku od tri godine od proglašenja oporuke, a vraćanje dara u roku od tri godine od smrti ostavioceve odnosno od dana kad je rješenje o njegovom proglašenju za umrlog, odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt postalo pravomocno.

Clanak 47.

Isključenje nužnih nasljednika iz nasljedstva i lišenje nužnog dijela u korist potomaka -
Isključenje nužnih nasljednika - Uzroci isključenja

Oporucitelj može isključiti iz nasljedstva nasljednika koji ima pravo na nužni dio:

- 1) ako se on povredom neke zakonske ili moralne obveze teže ogriješio prema ostaviocu,
- 2) ako je sa umišljajem učinio neko teže krivično djelo prema njemu ili njegovom bračnom drugu, djetetu ili roditelju;
- 3) ako je učinio krivično djelo upravljeno na potkopavanje narodne vlasti, nezavisnosti zemlje, njene obrambene snage ili socijalističke izgradnje;
- 4) ako se odao neradu i nepoštenom životu.

Isključenje iz nasljedstva može biti potpuno ili djelomično.

Clanak 48.

Uvjeti za pravovaljanost isključenja

Oporucitelj koji želi isključiti nekog nasljednika mora to izraziti u oporuci na nesumnjiv način, a korisno je da navede i temelj za isključenje.

Temelj za isključenje mora postojati u vrijeme sastavljanja oporuke.

U slučaju spora o opravdanosti isključenja dužnost dokazivanja da je isključenje opravdano leži na onome tko se na isključenje poziva.

Clanak 49.

Posljedice isključenja

Isključenjem nasljednik gubi nasljedna prava u mjeri u kojoj je isključen, a prava ostalih osoba koje mogu naslijediti ostavioca određuju se kao da je isključeni umro prije ostavioca.

Clanak 50.

Lišenje nužnog dijela u korist potomaka

Ako je potomak koji ima pravo na nužni dio prezadužen ili je rasipnik, oporucitelj ga može lišiti u cjelini ili djelomično njegovog nužnog dijela u korist njegovih potomaka.

Ovo lišenje ostaje pravovaljano samo ako u času otvaranja nasljedstva lišeni ima maloljetno dijete ili maloljetnog unuka od prije umrlog djeteta, ili ima punoljetno dijete ili punoljetnog unuka od prije umrlog djeteta koji su nesposobni za privređivanje.

Clanak 51.

URACUNAVANJE DAROVA I ZAPISA U NASLJEDNI DIO - Uracunavanje darova zakonskom nasljedniku

Svakom zakonskom nasljedniku uracunava se u nasljedni dio sve što je dobio na dar od ostavioca ma na koji nacin.

Plodovi i druge koristi koje je nasljednik imao od darovane stvari sve do smrti ostavioceve ne uracunavaju se.

Dar se ne uracunava ako je ostavilac izjavio u vrijeme darovanja ili kasnije, ili u oporuci, da se dar nece uracunati u nasljedni dio, ili se iz okolnosti može zakljuciti da je to bila volja ostavioceva.

Pri tome ostaju u važnosti odredbe o nužnom dijelu.

Clanak 52.

Uracunavanje zapisa zakonskim nasljednicima

Zapis ostavljen zakonskom nasljedniku uracunava se u njegov nasljedni dio, osim ako iz oporuke proizlazi da je oporucitelj htio da nasljednik dobije zapis uz svoj dio.

Clanak 53.

Kako se uracunavaju darovi i zapisi

Uracunavanje se vrši na taj nacin da ostali nasljednici dobivaju iz ostavine odgovarajucu vrijednost, pa se tek poslije toga ostatak ostavine dijeli medu svim nasljednicima.

Ako dobra koja je ostavilac imao u casu smrti nisu dovoljna da ostali nasljednici dobiju odgovarajucu vrijednost, nasljednik kome se vrši uracunavanje nije dužan da im vrati nešto od onog što je on dobio.

Pri tome ostaju u važnosti odredbe o nužnom dijelu.

Clanak 54.

Pravo nasljednika kojem se dar ili zapis ne uracunava

Kad prema volji ostaviocevoj dar ili zapis ne treba da se uracuna nasljedniku u njegov nasljedni dio, takav nasljednik zadržava dar odnosno zapis i ucestvuje sa ostalim nasljednicima u diobi ostavine kao da dara odnosno zapisa nije ni bilo.

Kad ima nužnih nasljednika, a prema volji ostaviocevoj dar ili zapis ne treba da se uracuna nekom nasljedniku u njegov nasljedni dio, taj nasljednik moci ce zadržati dar odnosno zapis u granicama raspoloživog dijela.

Clanak 55.

Pravo nasljednika koji se odrekao nasljedstva

Nasljednik koji se odrekao nasljedstva zadržava dar u granicama raspoloživog dijela.

On ima pravo zahtijevati ispunjenje zapisa samo u granicama raspoloživog dijela.

Clanak 56.

Pravo vraćanja darova

Nasljednik ima pravo darovanu mu stvar vratiti ostavini.

U tom slučaju neće mu se njena vrijednost uračunati u nasljedni dio, a u pogledu troškova koje je učinio za stvar i u pogledu oštećenja koja je ona pretrpjela on će se smatrati kao savjestan držalac, dok se njegova nesavjesnost ne bi dokazala.

Clanak 57.

Određivanje vrijednosti darova pri uračunavanju

Pri uračunavanju darova nasljedniku u nasljedni dio uzima se vrijednost darovane stvari u času smrti ostavioceve, a prema njenom stanju u vrijeme darovanja.

Clanak 58.

Kad se dar sastoji u osiguranju

Kad se dar sastoji u osiguranju u korist daroprimca, kao vrijednost dara uzet će se zbroj premija koje je uplatio ostavilac, ako je taj zbroj manji od osigurane svote, a ako je zbroj premija veći od osigurane svote, kao vrijednost dara uzet će se iznos osigurane svote.

Clanak 59.

Troškovi uzdržavanja nasljednika

Ono što je potrošeno na uzdržavanje nasljednika i na njegovo obavezno školovanje neće se uračunati u njegov nasljedni dio.

Da li će se izdaci koje je ostavilac učinio za dalje školovanje nasljednika uračunati u njegov nasljedni dio i u kojoj mjeri, odlucit će sud prema okolnostima, uzimajući u obzir narocito vrijednost ostavine i troškova školovanja i osposobljavanja za samostalan život ostalih nasljednika.

Clanak 60.

Uobicajeni manji darovi

Uobicajeni manji darovi ne uračunavaju se u nasljedni dio.

Clanak 61.

Darovi učinjeni osobi mjesto koje nasljednik dolazi na nasljedstvo

Darovi ucinjeni osobi mjesto koje nasljednik dolazi na nasljedstvo zbog nedostojnosti te osobe, ili zbog njenog isključenja iz nasljedstva, ili zbog lišenja nužnog dijela, ne uracunavaju se nasljedniku u nasljedni dio.

Darovi ucinjeni osobi mjesto koje nasljednik dolazi na nasljedstvo uslijed smrti te osobe ili uslijed njenog odricanja od nasljedstva, uracunavaju se u nasljedni dio.

Clanak 62.

Uracunavanje nasljednikova duga ostavitelju

Nasljedniku se uracunava u njegov dio ono što je dugovao ostaviocu.

Clanak 63.

Tko može zahtijevati uracunavanje

Pravo zahtijevati da se u nasljedni dio jednog nasljednika uracunaju darovi i zapisi, pripada samo njegovim sunasljednicima.

Clanak 64.

NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU OPORUKE - UVJETI ZA PRAVOVALJANOST OPORUKE - Sposobnost za pravljenje oporuke

Oporuku može napraviti svaka osoba sposobna za rasuđivanje koja je navršila 16 godina života.

Oporuka je ništava ako u vrijeme njenog pravljenja oporucitelj nije imao 16 godina života i nije bio sposoban za rasuđivanje.

Gubitak sposobnosti za rasuđivanje koji bi nastupio pošto je oporuka napravljena ne utjece na njenu pravovaljanost.

Clanak 65.

Ništavost oporuke zbog nedostatka u volji oporucitelja

Ništava je oporuka ako je oporucitelj bio natjeran prijetnjom ili prinudom da je napravi ili se odlucio da je napravi zbog toga što je bio prevaren ili što se nalazio u zabludi.

Prijetnja, prinuda ili prevara povlace ništavost oporuke i kad potjece od trece osobe.

Raspolaganja oporukom ništava su i kad postoji zabluda o cinjenicama koje su pobudile oporucitelja da ucini ta raspolaganja.

Ako su samo neke odredbe oporuke napravljene pod prijetnjom ili prinudom, uslijed prevare, ili u zabludi, onda su samo one ništave.

Clanak 66.

Poništaj oporuke zbog oporuciteljeve nesposobnosti zbog nedostatka u njegovoj volji

Poništenje oporuke zbog oporuciteljeve nesposobnosti za rasuđivanje ili zbog toga što oporucitelj nije imao 16 godina, kao i poništenje oporuke ili pojedinih njenih odredaba zbog prijetnje ili prinude, prevare ili zablude, može tražiti samo osoba koja ima pravni interes, i to u roku od godinu dana od kada je doznala za postojanje uzroka ništavosti, a najduže za deset godina od proglašenja oporuke.

Rok od godinu dana ne može poceti teći prije proglašenja oporuke.

Poništenje oporuke prema nesavjesnoj osobi može se tražiti za 20 godina od proglašenja oporuke.

Clanak 67.

Oblik oporuke kao uvjet za njenu pravoaljanost

Pravoaljana je ona oporuka koja je napravljena u obliku utvrđenom u zakonu i pod uvjetima predviđenim zakonom.

Clanak 68.

OBLICI OPORUKE - Vlastorucna oporuka

Oporuka je pravoaljana ako ju je oporucitelj napisao svojom rukom i ako ju je potpisao.

Za pravoaljanost vlastorucne oporuke nije nužno da je u njoj naznaceni datum kad je sastavljena, ali je korisno da datum bude naznaceni.

Clanak 69.

Pismena oporuka pred svjedocima

Oporucitelj koji zna citati i pisati može napraviti oporuku tako da će ispravu koju mu je netko drugi sastavio vlastorucno potpisati u prisutnosti dvaju svjedoka izjavljujući pred njima da je to njegova oporuka.

Svjedoci će se potpisati na samoj oporuci, a korisno je da se naznaci njihovo svojstvo svjedoka.

Clanak 70.

Sudska oporuka

Oporuku može oporucitelju sastaviti po njegovu kazivanju sudac općinskog suda, koji će prethodno utvrditi identitet oporucitelja.

Pošto oporucitelj takvu oporuku pročita i potpiše, sudac će potvrditi na samoj oporuci da ju je oporucitelj u njegovoj prisutnosti pročitao i potpisao.

Clanak 71.

Sudska oporuka ako oporucitelj nije u stanju procitati je

U slucaju da oporucitelj nije u stanju da procita oporuku koju mu je sastavio sudac, ovaj ce je procitati oporucitelju u prisutnosti dvaju svjedoka, pa ce onda oporucitelj u prisutnosti dvaju svjedoka oporuku potpisati, ili staviti na nju svoj rukoznak, pošto izjavi da je to njegova oporuka.

Svjedoci ce se potpisati na samoj oporuci.

Sudac ce na oporuci potvrditi da su sve te radnje izvršene.

Clanak 72.

Predavanje oporuke sudu

Oporucitelj može vlastorucnu oporuku, pismenu oporuku pred svjedocima i sudsku oporuku povjeriti na cuvanje općinskom sudu u otvorenom ili zatvorenom omotu, o cemu ce sud sastaviti zapisnik, oporuku staviti u zaseban omot, koji ce zapecatiti i cuvati u sudu.

Clanak 73.

Tko može biti svjedok pri pravljenju pismene oporuke pred svjedocima i sudske oporuke

Pri pravljenju pismene oporuke pred svjedocima i sudske oporuke mogu biti svjedoci punoljetne osobe kojima nije oduzeta poslovna sposobnost i koje znaju citati i pisati, a kod sudske oporuke i koje razumiju jezik na kome je oporuka sastavljena.

Ne mogu biti svjedoci pri sastavljanju pismene oporuke pred svjedocima i sudske oporuke, niti oporuku sastaviti po kazivanju oporucitelja u svojstvu suca: potomci oporucitelja, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegovi preci i usvojenici, njegovi srodnici u pobocnoj liniji do zakljucno cetvrtog stupnja, bracni drugovi svih tih osoba i bracni drug oporucitelja.

Clanak 74.

Raspolaganja u korist suca, svjedoka i njihovih bližih srodnika

Ništave su odredbe oporuke kojima se ostavlja nešto sucu koji je oporuku sastavio, svjedocima pri njenom pravljenju, kao i precima, potomcima, braci i sestrama i bracnim drugovima tih osoba.

Clanak 75.

Oporuka sastavljena pred diplomatskim ili konzularnim predstavnikom u inozemstvu

Oporuku može sastaviti državljaninu Republike Hrvatske u inozemstvu po odredbama što važe za sastavljanje sudske oporuke konzularni predstavnik ili diplomatski predstavnik Republike Hrvatske koji vrši konzularne poslove.

Clanak 76.

Oporuka sastavljena na hrvatskom brodu

Na hrvatskom brodu oporuku može sastaviti zapovjednik broda, po odredbama što važe za sastavljanje sudske oporuke.

Oporuka koja je sastavljena na brodu prestaje važiti po isteku 30 dana nakon povratka oporucitelja u Republiku Hrvatsku.

Clanak 77.

Oporuka sastavljena za vrijeme mobilizacije ili rata

Za vrijeme mobilizacije ili rata može, po odredbama što važe za sastavljanje sudske oporuke, sastaviti oporuku osobi na vojnoj dužnosti komandir cete ili drugi koji starješina njegovog ili višeg ranga, ili koja druga osoba u prisutnosti kojeg od tih starješina, kao i svaki starješina odvojenog reda.

Tako sastavljena oporuka prestaje važiti po isteku 60 dana po završetku rata, a ako je oporucitelj prije ili kasnije demobiliziran, po isteku 30 dana nakon demobilizacije.

Clanak 77a.

Medunarodna oporuka

Oporucitelj može napraviti medunarodnu oporuku na taj način što će izjaviti pred sucem općinskog suda a u inozemstvu, ako je državljanin Republike Hrvatske, pred konzularnim ili diplomatskim predstavnikom Republike Hrvatske koji obavlja konzularne poslove (u daljnjem tekstu: ovlaštena osoba) u prisutnosti dvaju svjedoka da je isprava koju je on ili netko drugi napisao njegova oporuka i da je upoznat s njenim sadržajem.

Oporuka može biti napisana bilo na kojem jeziku rukom ili na neki drugi način.

Oporucitelj nije dužan sa sadržajem oporuke upoznati svjedoke niti ovlaštenu osobu.

Clanak 77b.

U prisutnosti svjedoka i ovlaštene osobe oporucitelj potpisuje oporuku, ili ako ju je prije toga potpisao izjavljuje da je potpis na oporuci njegov.

Ako oporucitelj nije u stanju potpisati oporuku, saopćit će razlog za to ovlaštenoj osobi, koja će to zabilježiti na oporuci, a može tražiti da ga druga osoba u njegovo ime, potpiše na oporuci.

Svjedoci i ovlaštena osoba, u prisutnosti oporucitelja, stavljaju istovremeno svoje potpise na oporuku s naznakom da se potpisuju kao svjedoci odnosno kao ovlaštena osoba.

Clanak 77c.

Potpisi se moraju staviti na kraju oporuke.

Ako se oporuka sastoji od više listova, svaki list mora potpisati oporucitelj ili, ako nije u stanju potpisati je, druga osoba u njegovo ime ili, ako je nema, ovlaštena osoba.

Svaki list mora biti obilježen brojem.

Clanak 77d.

Datum oporuke je datum kada ju je potpisala ovlaštena osoba.

Ovaj datum ovlaštena osoba mora staviti na kraju oporuke.

Clanak 77e.

Ovlaštena osoba upitat ce oporucitelja želi li dati izjavu u pogledu cuvanja oporuke. U tom slucaju i na izriciti zahtjev oporucitelja, mjesto gdje on ima namjeru cuvati oporuku zabilježit ce se na potvrdi koju izdaje, a kojom se utvrđuje da su poštovane obaveze propisane Jednoobraznim zakonom o obliku medunarodnog testamenta ("Službeni list" Medunarodni ugovori br. 3/77).

Clanak 77f.

Potvrda koju izdaje ovlaštena osoba sastavlja se u slijedecem obliku:

POTVRDA prema Konvenciji o jednoobraznom zakonu o obliku medunarodnog testamenta od 26. listopada 1983. g.

1. Ja (i, adresa i zvanje)

osoba ovlaštena za sastavljanje medunarodne oporuke.

2. Potvrđujem da je

(datum) u

(mjesto)

3. Oporucitelj

(ime, adresa, datum i mjesto rođenja)

u mom prisustvu i u prisustvu svjedoka:

a)

(ime, adresa, datum i mjesto rođenja)

b)

(ime, adresa, datum i mjesto rođenja)

izjavio da je priložena pismeno njegova oporuka i daje upoznat sa njenim sadržajem.

5. Potvrđujem, osim toga, da je:

6.a) u mom prisustvu i prisustvu svjedoka:

1. Oporucitelj potpisao oporuku ili priznao i potvrdio za svoj već stavljeni potpis;

2. pošto je oporucitelj izjavio da nije u mogućnosti da sam potpiše svoju oporuku iz slijedećih razloga:

- zabilježio sam ovu činjenicu na oporuci, - potpis je stavio

(ime i adresa)

7.b) svjedoci i ja osobno potpisali smo oporuku,

8.c) svaki list oporuke potpisao je i obilježio brojem:

9.d) uvjerio sam se u identitet oporucitelja i gore navedenih svjedoka;

10.e) svjedoci su ispunjavali uvjete predviđene zakonom po kome sam sastavio oporuku;

11.f) oporucitelj je želio dati slijedeću izjavu u pogledu čuvanja oporuke;

12.MJESTO

13.DATUM

14.POTPIS

15.PECAT

Clanak 77g.

Ovlaštena osoba čuva jedan primjerak potvrde iz člana 77f. ovoga zakona, a drugi predaje oporucitelju.

Clanak 77h.

Potvrda ovlaštene osobe iz člana 77f. ovoga zakona smatra se dovoljnim dokazom formalne pravovaljanosti isprave kao oporuke u smislu ovoga zakona, osim ako se ne dokaže protivno.

Clanak 77i.

Nepostojanje ili nepravilnost potvrde ne utjece na formalnu pravovaljanost oporuke sacinjene u skladu sa odredbama ovoga zakona.

Clanak 77j.

Odredbe o medunarodnoj oporuci iz ovoga zakona ne primjenjuju se na oporuke koje su u istoj spravi nacinile dvije ili više osoba.

Clanak 77k.

Oporuka je pravovaljana u pogledu oblika bez obzira na mjesto gdje je napravljena, gdje se nalazi imovina te bez obzira na državljanstvo, prebivalište ili boravište oporucitelja, ako je napravljena u obliku i u skladu s odredbama ovoga zakona o medunarodnoj oporuci.

Ništavost oporuke kao medunarodne oporuke ne utjece na njezinu eventualnu pravovaljanost u pogledu oblika kao oporuke druge vrste.

Clanak 77m.

Samo svojstvo stranca ne predstavlja smetnju da netko bude svjedok medunarodne oporuke.

Clanak 77n.

Potpisi oporucitelja, ovlaštene osobe i svjedoska, bilo na medunarodnoj oporuci, bilo na potvrdi, oslobođeni su svake ovjere ili slicne formalnosti, ali nadležni organi mogu, u danom slucaju, provjeriti istinitost potpisa ovlaštene osobe.

Clanak 77o.

Medunarodna oporuka podleži općim propisima o cuvanju i opozivanju oporuke.

Clanak 77p.

U tumacenju i primjeni odredaba ovoga zakona o medunarodnoj oporuci vodit ce se racuna o njegovu medunarodnom obilježju i o potrebi njihovog jednoobraznog tumacenja.

Clanak 78.

Usmena oporuka

Oporucitelj može izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dva svjedoka samo ako uslijed izuzetnih prilika nije u mogucnosti da napravi pismenu oporuku.

Usmena oporuka prestaje važiti kad protekne 30 dana od prestanka izuzetnih prilika u kojima je napravljena.

Clanak 79.

Tko može biti svjedok pri pravljenju usmene oporuke

Pri pravljenju usmene oporuke mogu biti svjedoci samo osobe koje mogu biti svjedoci pri pravljenju sudske oporuke, ali ne moraju znati citati i pisati.

Clanak 80.

Dužnost svjedoka usmene oporuke

Svjedoci pred kojima je oporucitelj usmeno izjavio svoju posljednju volju dužni su bezodvlasno pismeno sastaviti izjavu oporucitelja i što prije predati je sudu, ili je usmeno ponoviti pred sudom iznoseći kada, gdje i u kojim je prilikama oporucitelj izjavio svoju posljednju volju.

Izvršenje ove dužnosti nije uvjet za pravaoaljanost usmene oporuke.

Clanak 81.

Raspolaganje usmenom oporukom u korist svjedoka i njihovih bližih srodnika

Ništave su odredbe usmene oporuke kojima se ostavlja nešto svjedocima pri njenom pravljenju, njihovim braćnim drugovima, njihovim precima, njihovim potomcima, njihovim srođnicima u pobocnoj liniji do zaključno četvrtog stupnja srođstva i braćnim drugovima svih tih osoba.

Clanak 82.

Poništaj oporuke zbog nedostatka oblika

Poništenje oporuke zbog nedostatka oblika može tražiti poslije otvaranja nasljedstva samo osoba koja ima pravni interes, i to u roku od godinu dana od kada e saznala za oporuku, a najduže za deset godina od proglašenja oporuke.

Rok od godinu dana ne može poceti teci prije proglašenja oporuke.

Clanak 83.

Dokazivanje uništene, izgubljene, sakrivene ili zametnute oporuke

Oporuka uništena slučajem ili radnjom neke druge osobe, izgubljena, sakrivena ili zametnuta, poslije smrti oporucitelja ili prije njegove smrti ali bez njegova znanja, proizvest će učinke pravaoaljane oporukom ako zainteresirana osoba dokaže da je oporuka postojala, da je uništena, izgubljena, sakrivena ili zametnuta, da je bila sastavljena u obliku propisanom u zakonu i ako dokaže sadržaj onog dijela oporuke na koji se poziva.

Clanak 84.

SADRŽAJ OPORUKE - Određivanje nasljednika

Oporucitelj može oporukom odrediti jednog ili više nasljednika. Nasljednik na temelju oporuke je osoba koju je oporucitelj odredio da naslijedi cjelokupnu njegovu imovinu, ili dio imovine određen prema cijeloj imovini.

Nasljednikom smatrat će se i osoba kojoj su oporukom ostavljeni jedna ili više određenih stvari ili prava, ako se ustanovi da je volja oporuciteljeva bila da mu ta osoba bude nasljednik.

Clanak 85.

Supstitucije

Oporucitelj može odrediti oporukom osobu kojoj će pripasti nasljedstvo, ako određeni nasljednik umre prije njega, ili se odrekne nasljedstva, ili bude nedostojan da naslijedi.

Isto važi i za zapise.

Oporucitelj ne može odrediti nasljednika svome nasljedniku ni zapisovniku.

Clanak 86.

Ostavljanje zapisa

Oporucitelj može oporukom ostaviti jedan ili više zapisa.

Clanak 87.

Raspolaganje u dopuštene svrhe i osnutak zaklade

Oporucitelj može oporukom narediti da se neka stvar ili pravo ili dio ostavine ili cijela ostavina upotrijebi za postizanje neke dopuštene svrhe.

Ako je oporucitelj naredio osnivanje zadužbine i odredio sredstva za postizanje njene svrhe, zadužbina će postati kad se dobije odobrenje nadležnog državnog organa.

Clanak 88.

Tereti i uvjeti

Oporucitelj može opteretiti nekom dužnošću osobu kojoj ostavlja neku korist iz ostavine.

On može u pojedinim odredbama oporuke postaviti uvjete ili rokove.

Nemogući, nedopušteni i nemoralni uvjeti i tereti, kao i oni koji su nerazumljivi ili protuslovnici, smatraju se kao da ne postoje.

Clanak 89.

Određenost nasljednika i drugih korisnika

Nasljednici, zapisovnici i druge osobe kojima su oporukom ostavljene neke koristi, dovoljno su određeni ako oporuka sadrži podatke na temelju kojih se može utvrditi tko su oni.

Clanak 90.

Tumacenje oporuke

Određbe oporuke valja tumaciti prema pravoj namjeri oporucitelja.

U slučaju sumnje treba se držati onoga što je povoljnije za zakonskog nasljednika ili za osobu kojoj je oporukom naložena neka obaveza.

Clanak 91.

ZAPISI (LEGATI) - Sadržaj zapisa

Oporucitelj može ostaviti oporukom jednu ili više određenih stvari ili neko pravo određenoj osobi, ili naložiti nasljedniku ili nekoj drugoj osobi kojoj nešto ostavlja da iz onoga što mu je ostavljeno dade neku stvar određenoj osobi, ili da joj isplati svotu novca, ili da je oslobodi nekog duga, ili da je uzdržava ili uopće da u njenu korist nešto učini ili da se uzdrži od nečega ili da nešto trpi.

Takvom se namjenom u pravilu ne postavlja nasljednik; takva se namjena naziva zapis (legat), a osoba kojoj je namijenjena naziva se zapisovnik (legatar).

Clanak 92.

Tko je dužan izvršiti zapis

Na temelju oporuke zapisovnik ima pravo tražiti izvršenje zapisa od osobe kojoj je oporukom naloženo da izvrši zapis.

Ako je izvršenje zapisa naloženo nekolicini, svaki odgovara razmjerno dijelu ostavine koji dobiva, osim ako se iz oporuke može zaključiti da je oporucitelj htio da oni odgovaraju na drugi način.

Ako je oporucitelj propustio odrediti tko je dužan da izvrši zapis, obaveza izvršenja leži na svim zakonskim i oporucnim nasljednicima, razmjerno njihovim nasljednim dijelovima.

Clanak 93.

Isplata vjerovnika prije zapisovnika

Vjerovnici oporuciteljevi imaju pravo da se naplate prije zapisovnika.

Clanak 94.

Umanjenje zapisa i tereta

Nasljednik nije dužan da izvrši u cjelini zapise čija vrijednost premašuje vrijednost onog dijela naslijedene imovine kojim je oporucitelj mogao slobodno raspolagati.

Isto važi za zapisovnika, ako vrijednost zapisa ili tereta koje treba da izvrši premašuje vrijednost njegova zapisa.

U tim slučajevima svi zapisi i tereti umanjuju se u istom omjeru ako oporucitelj nije naredio što drugo.

Clanak 95.

Pravo zapisovnika kada dužnik zapisa ne naslijedi

Zapisovnik ima pravo tražiti izvršenje zapisa i kad je osoba koja je po oporuci bila dužna izvršiti zapis umrla prije oporucitelja, ili se odrekla nasljedstva, ili je nedostojna da naslijedi.

Clanak 96.

Kad pravo zapisovnika utrnjuje

Zapis pada ako zapisovnik umre prije oporucitelja, ili se odrekne zapisa, ili je nedostojan.

U tim slučajevima predmet zapisa ostaje osobi koja je bila dužna da ga izvrši, ako iz same oporuke ne proizlazi neka druga namjera oporuciteljeva.

Clanak 97.

Zapis pada i onda kad je oporucitelj otudio ili potrošio predmet zapisa ili je taj predmet inace prestao postojati za života oporuciteljeva, ili je slučajno propao iza njegove smrti.

Clanak 98.

Odgovornost zapisovnika za oporuciteljeve dugove

Zapisovnik ne odgovara za dugove oporucitelja.

Ali oporucitelj može narediti da zapisovnik odgovara za sve ili pojedine njegove dugove ili dio nekog duga u granicama vrijednosti zapisa.

Clanak 99.

Zapis ostavljen vjerovniku

Kad je oporucitelj ostavio zapis svom vjerovniku, ovaj ima pravo, osim izvršenja zapisa tražiti i izvršenje svoje tražbine, ako iz oporuke ne proizlazi da je namjera oporuciteljeva bila drukcija.

Clanak 100.

Zastarijevanje zapisa

Pravo tražiti izvršenje zapisa zastaruje za godinu dana, od dana kada je zapisovnik saznao za svoje pravo i bio ovlašten da traži izvršenje zapisa.

Clanak 101.

IZVRŠIOCI OPORUKE - Određivanje izvršioca oporuke

Oporucitelj može oporukom odrediti jednu ili više osoba za izvršitelja oporuke.

Izvršilac oporuke može biti svaka poslovno sposobna osoba.

Osoba određena za izvršioca oporuke ne mora se primiti te dužnosti.

Clanak 102.

Dužnost izvršioca oporuke

Ako oporucitelj nije što drugo odredio, dužnost je izvršioca oporuke narocito da se stara o cuvanju ostavine, da njome upravlja, da se stara o isplati dugova i zapisa, i uopce da se stara da oporuka bude izvršena onako kako je to oporucitelj htio.

Ako ima više izvršilaca oporuke oni vrše zajedno povjerene im dužnosti, osim ako je oporucitelj drukcije odredio.

Clanak 103.

Polaganje racuna i nagrada izvršiocu

Izvršilac oporuke dužan je položiti sudu racun o svom radu.

On ima pravo na naknadu troškova i na nagradu za svoj trud koji ce mu se isplatiti na teret raspoloživog dijela ostavine, a prema odluci suda.

Clanak 104.

Opozivanje izvršioca oporuke

Sud može, po prijedlogu ili po službenoj dužnosti, opozvati izvršioca oporuke, ako njegov rad nije u skladu sa voljom oporucitelja ili sa zakonom.

Clanak 105.

OPOZIV OPORUKE - Opoziv oporuke

Oporucitelj može uvijek opozvati oporuku u cjelini ili djelomicno izjavom datom u bilo kom obliku u kome se po zakonu može napraviti oporuka.

Oporucitelj može opozvati pismenu oporuku i uništenjem pismena.

Clanak 106.

Odnos ranije i kasnije oporuke

Ako se kasnijom oporukom izricito ne opozove ranija oporuka, odredbe ranije oporuke ostaju na snazi ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama kasnije.

Ako je oporucitelj uništio kasniju oporuku, ranija oporuka ponovo dobiva snagu, osim ako se dokaže da oporucitelj to nije htio.

Clanak 107.

Raspolaganje namijenjenom stvari

Svako kasnije raspolaganje od strane oporucitelja određenom stvari koju je bio nekome namijenio ima za posljedicu opoziv namjene te stvari.

Clanak 108.

NASLJEDNOPRAVNI UGOVORI - UGOVOR O NASLJEĐIVANJU I BUDUCEM NASLJEDSTV ILI ZAPISU - Ništavost ugovora o nasljeđivanju

Ništav je ugovor kojim netko ostavlja svoju ostavinu ili njen dio svome suugovorniku ili trećoj osobi.

Clanak 109.

Ništavost ugovora o budućem nasljedstvu ili zapisu

Ništav je ugovor kojim netko otuđuje nasljedstvo kome se nada, kao i svaki ugovor o nasljedstvu treće osobe koja je još u životu.

Ništav je isto tako i ugovor o zapisu ili kojoj drugoj koristi kojima se jedan ugovornik nada iz nasljedstva koje još nije otvoreno.

Clanak 110.

Ništavost ugovora o sadržaju oporuke

Ništav je ugovor kojim se netko obavezuje da unese neku odredbu u svoju oporuku, ili da je ne unese, da opozove neku odredbu iz svoje oporuke ili da je ne opozove.

Clanak 111.

USTUPANJE I RASPODJELA IMOVINE ZA ŽIVOTA

Predak može poslom među živima ustupiti i razdijeliti svoju imovinu svojoj djeci i svojim potomcima.

Clanak 112.

Uvjeti za pravovaljanost ustupanja i raspodjele

Ovo ustupanje i raspodjela imovine pravovaljani su samo ako su se s tim suglasili sva djeca i drugi potomci ustupiocevi koji će po zakonu biti pozvani da nasljede njegovu ostavinu.

Sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine mora biti sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od suca.

Prilikom ovjere sudac će pročitati sporazum i upozoriti ugovornike na posljedice sporazuma.

Ako koji potomak nije dao suglasnost, on je može dati naknadno, u istom obliku.

Ustupanje i raspodjela imovine ostaju pravovaljani ako je potomak koji se nije suglasio umro prije ostavitelja a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao nasljedstva, ili je isključen iz nasljedstva ili je nedostojan.

Članak 113.

Predmet ustupanja i raspodjele

Predmet ustupanja i raspodjele

Ustupanjem i raspodjelom može biti obuhvaćena samo sadašnja imovina ustupioceva, cjelokupna ili samo jedan njen dio.

Ništava je odredba kojom bi bilo predviđeno kako će se raspodijeliti dobra koja se budu zatekla u ostavini ustupiocevoj.

Članak 114.

Ustupljena imovina ne ulazi u ostavinu

Kad predak koji je za života izvršio ustupanje i raspodjelu svoje imovine umre, njegovu ostavinu sačinjavat će samo ona njegova dobra koja nisu bila obuhvaćena ustupanjem i raspodjelom, kao i dobra koja je naknadno stekao.

Prema tome, dobra koja su njegovi potomci prije dobili ustupanjem i raspodjelom ne ulaze u njegovu ostavinu, te se ne uzimaju ni u kakav račun prilikom utvrđivanja vrijednosti njegove ostavine.

Članak 115.

Kad se ustupljeni dijelovi smatraju kao dar

Ako se sa ustupanjem i raspodjelom nije suglasio koji nasljednik, onda se dijelovi imovine koji su ustupljeni ostalim nasljednicima smatraju kao darovi, i s njima će se poslije smrti pretka postupati kao sa darovima učinjenim nasljednicima.

Na isti način postupit će se i ako se ustupioću poslije ustupanja i raspodjele izvršenih sporazumno sa svim nasljednicima rodi dijete, ili se pojavi nasljednik koji je bio proglašen za umrlog.

Članak 116.

Zadržavanje raznih prava prilikom ustupanja i raspodjele

Prilikom ustupanja i raspodjele ustupilac može za sebe, ili za svog bracnog druga, ili za sebe i svog bracnog druga, ili za koju drugu osobu, zadržavati pravo uživanja na svim ustupljenim dobrima, ili na nekima od njih, ili ugovoriti doživotnu rentu u naravi ili u novcu, ili doživotno uzdržavanje, ili kakvu drugu naknadu.

Ako su uživanja ili doživotna renta ugovorena za ustupioaca i njegovog bracnog druga zajedno, u slučaju smrti jednog od njih uživanje ili renta pripada u cjelini drugome do njegove smrti, ako nije što drugo ugovoreno, ili ako što drugo ne proizlazi iz okolnosti slučaja.

Clanak 117.

Prava ustupiocevog bracnog druga

Ustupilac može ustupanjem i raspodjelom obuhvatiti svog bracnog druga i tada je potrebno da se ovaj suglasi s tim.

Ako bracni drug ne bude obuhvaćen, njegovo pravo na nužni dio ostaje neokrnjeno.

U tom slučaju ustupanje i raspodjela ostaju pravovaljani, samo se, prilikom utvrđivanja vrijednosti ostavine radi određivanja nužnog dijela nadživjelog bracnog druga dijelovi ostavioceve imovine koji su ustupljeni njegovim potomcima smatraju kao darovi.

Clanak 118.

Dugovi ustupiocevi i pobijanje ustupanja

Potomci između kojih je ustupilac razdijelio svoju imovinu ne odgovaraju za njegove dugove, ako nije što drugo određeno prilikom ustupanja i raspodjele.

Vjerovnici ustupiocevi mogu pobijati ustupanje i raspodjelu pod uvjetima predviđenim za pobijanje raspolaganja bez naknade.

Clanak 119.

Obveza jamstva

Obveza jamstva koja poslije diobe nastaje između sunasljednika nastaje i između potomaka poslije ustupanja i raspodjele imovine koje im je izvršio njihov predak.

Clanak 120.

Opoziv

Ustupilac ima pravo zahtijevati da mu potomak vrati ono što je primio ustupanjem i raspodjelom, ako je ovaj pokazao grubu nezahvalnost prema njemu.

Isto pravo ima ustupilac ako potomak ne daje njemu ili kome drugome uzdržavanje određeno poslom ustupanja i raspodjele, ili ako ne isplati dugove ustupioceve čija mu je isplata naložena istim poslom.

U drugim slucajevima neizvršenja tereta određenih poslom ustupanja i raspodjele sud će, vodeći računa o važnosti tereta za ustupioaca i o ostalim okolnostima slucaja, odluciti da li ustupilac ima pravo zahtijevati vraćanje datih dobara, ili samo pravo tražiti prisilno izvršenje tereta.

Clanak 121.

Prava potomaka nakon opoziva

Potomak koji je morao vratiti ustupioocu ono što je primio prilikom ustupanja i raspodjele moci će zahtijevati svoj nužni dio poslije smrti ustupioaca, ako nije iskljucen iz nasljedstva, niti je nedostojan da naslijedi ustupioaca, niti se odrekao nasljedstva.

Pri izracunavanju velicine njegovog nužnog dijela dijelovi imovine koje je ostavilac za života ustupio i raspodijelio svojim ostalim potomcima smatrat će se kao dar.

Clanak 122.

UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU - Uvjeti za pravovaljanost ugovora o doživotnom uzdržavanju

Ugovor kojim se jedan ugovornik obavezuje da uzdržava doživotno drugog ugovornika, ili neku trecu osobu, a u kome drugi ugovornik izjavljuje da mu ostavlja svu svoju imovinu ili jedan njen dio u nasljedstvo nije ugovor o nasljeđivanju nego ugovor o otudenju uz naknadu svih nepokretnih stvari koje pripadaju primaocu uzdržavanja u vrijeme zaključenja ugovora, ili određenog dijela tih stvari, cija je predaja davaocu uzdržavanja odgođena do smrti primaoca uzdržavanja (ugovor o doživotnom uzdržavanju):

Pod nepokretnim stvarima podrazumijevaju se i one pokretne stvari koje služe za upotrebu i iskorištavanje nepokretnih stvari, kao što su poljoprivredne sprave, alat i stoka.

Ovim ugovorom mogu biti obuhvacene i druge pokretne stvari primaoca uzdržavanja, ali je zato potrebno da u ugovoru budu navedene.

Ugovor o doživotnom uzdržavanju mora biti sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od suca.

Prilikom ovjere sudac će procitati ugovor i upozoriti ugovornike na posljedice ugovora.

Kao ugovori o doživotnom uzdržavanju smatraju se i ugovori kojima je uz obećanje nasljedstva poslije smrti ugovorena zajednica života ili zajednica imanja, ili da će jedan ugovornik cuvati i paziti drugog, imanje mu obrađivati i poslije smrti sahraniti, ili što drugo u tu svrhu.

Clanak 123.

Upis prava davaoca uzdržavanja

Davalac uzdržavanja može svoje pravo iz ugovora upisati u javnoj knjizi.

Clanak 124.

Odgovornost za dugove

Davalac uzdržavanja ne odgovara poslije smrti primaoca uzdržavanja za njegove dugove, ali se može ugovoriti da će on odgovarati za njegove postojeće dugove određenim vjerovnicima.

Clanak 125.

Raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju

Ugovorne strane mogu sporazumno raskinuti ugovor o doživotnom uzdržavanju i pošto je pocelo njegovo izvršenje.

Ako prema ugovoru o doživotnom uzdržavanju ugovornici žive zajedno, pa se njihovi odnosi toliko poremete da zajednicki život postane nepodnošljiv, svaka strana može tražiti od suda raskid ugovora.

Svaka strana može tražiti raskid ugovora ako druga strana ne izvršava svoje obaveze.

U slučaju raskida ugovora svaka strana zadržava pravo da od druge strane traži naknadu koja joj pripada po općim pravilima imovinskog prava.

Clanak 126.

Utjecaj promijenjenih prilika

Ako su se poslije zaključenja ugovora prilike toliko promijenile da je njegovo ispunjenje postalo znatno otežano, sud će na zahtjev jedne ili druge strane njihove odnose iznova urediti ili ih raskinuti, vodeći računa o svim okolnostima.

Sud može pravo primaoca uzdržavanja preinaciti u doživotnu rentu, ako to odgovara jednoj i drugoj strani.

Clanak 127.

Prestanak ugovora o doživotnom uzdržavanju

U slučaju smrti uzdržavaoca njegove obaveze prelaze na njegovog bratnog druga i njegove potomke koji su pozvani na nasljedstvo, ako oni na to pristanu.

Ako oni ne pristanu na produženje ugovora o doživotnom uzdržavanju, ugovor se raskida, i oni nemaju pravo tražiti naknadu za prije dato uzdržavanje.

Ako bratni drug i potomci uzdržavaoca nisu u stanju da preuzmu ugovorne obaveze, oni imaju pravo tražiti naknadu od primaoca uzdržavanja.

Sud će ovu naknadu odrediti po slobodnoj ocjeni, uzimajući pri tome u obzir imovinske prilike primatelja uzdržavanja i osobe koje su bile ovlaštene na produženje ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Clanak 128.

PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE - OTVARANJE NASLJEDSTVA - Smrt i proglašenje osobe za umrlu

Smrcu osobe otvara se njezino nasljedstvo.

Isti ucinak ima i proglašenje osobe za umrlu.

Clanak 129.

Kad se otvara nasljedstvo osobe proglašene za umrlu i pocetak toka rokova

Kao dan otvaranja nasljedstva osobe koja je proglašena za umrlu smatra se dan kad je rješenje o proglašenju osobe za umrlu postalo pravomocno, ako u samom rješenju nije kao dan smrti određen neki drugi dan.

Rokovi koji po ovom Zakonu pocinju teći od dana otvaranja nasljedstva, pocinju teći u slucaju proglašenja osobe za umrlu tek od dana kad je rješenje o tome postalo pravomocno.

Clanak 130.

Sposobnost za nasljeđivanje

Nasljednik može biti samo osoba koja je u životu u trenutku otvaranja nasljedstva.

Dijete već zaceto u trenutku otvaranja nasljedstva smatra se kao rodjeno ako se rodi živo.

Na temelju oporuke mogu naslijediti i pravne osobe ukoliko posebnim propisima nije što drugo određeno.

Clanak 131.

Nedostojnost za nasljeđivanje

Nedostojnost da naslijedi, kako na temelju zakona tako i na temelju oporuke, kao i da dobije ma što na temelju oporuke;

1. onaj koji je sa umišljajem lišio života ostavitelja, ili je pokušao da ga liši života;
2. onaj koji je prinudom ili prijetnjom natjerao, ili prevarom naveo ostavitelja da napravi ili opozove oporuku ili neku odredbu oporuke, ili ga je spriječio da to ucini;
3. onaj koji je uništio ili sakrio oporuku ostaviocevu u namjeri da spriječi ostvarenje posljednje volje ostavioceve, kao i onaj koji je krivotvorio oporuku ostaviocevu;
4. onaj koji se teže ogriješio o obavezu uzdržavanja prema ostavitelju prema kome je imao zakonsku obavezu uzdržavanja, kao i onaj koji nije htio pružiti ostavitelju nužnu pomoc.
5. gradanin Republike Hrvatske koji je prebjegao iz zemlje da bi izbjegao osudu za teže krivicno djelo, ili izbjegao obvezu služenja vojske ili vršio neprijateljsku djelatnost protiv Republike Hrvatske, pa se do smrti ostavioceva ne vrati u zemlju.

Clanak 132.

Nedostojnost ne smeta potomcima nedostojnog, i oni nasljeđuju kao da je on umro prije ostavioca.

Nedostojnost prestaje oprostajem ostavioca, ali se oprostaj ne može dati ako je nedostojni nasljednik prebjegao iz zemlje da bi izbjegao osudu za teže krivično djelo, ili izbjegao obvezu služenja vojske ili vršio neprijateljsku djelatnost protiv Republike Hrvatske, pa se do smrti ostavioca ne vrati u zemlju.

O nedostojnosti sud vodi racuna po službenoj dužnosti osim u slučaju ogriješenja o obvezu uzdržavanja i nepružanja nužne pomoci.

Clanak 133.

Postupak s ostavinom kada su nasljednici nepoznati

Ako nije poznato da li ima nasljednika, sud će oglasom pozvati osobe koje polažu pravo na nasljedstvo da se prijave sudu.

Ako se po proteku godine dana od objave oglasa ne pojavi nijedan nasljednik, ostavina se predaje nadležnoj skupštini općine, ali se time nasljednik koji bi se pojavio kasnije ne lišava prava da mu se preda ostavina ili dio koji mu pripada.

Clanak 134.

Staralac ostavine

Kad su nasljednici nepoznati ili nepoznatog boravišta, kao i u ostalim slučajevima kad je to potrebno sud će postaviti privremenog staraoca ostavine koji je ovlašten da u ime nasljednika tuži i bude tužen, da naplacuje potraživanja i isplacuje dugove, i uopće da zastupa nasljednike.

O postavljanju privremenog staraoca sud će obavijestiti organ starateljstva koji može postaviti drugog staraoca.

Clanak 135.

STJECANJE OSTAVINE I ODRICANJE OD NASLJEDSTVA - Prelazak ostavine na nasljednike

Ostavina umrle osobe prelazi po sili zakona na njezine nasljednike u času njezine smrti.

Clanak 136.

Odricanje od nasljedstva

Nasljednik se može odreci nasljedstva izjavom sudu do svršetka ostavinske rasprave.

Ovo odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao, ako nije izricito izjavio da se odrice samo u svoje ime.

Ako su potomci maloljetni za ovo odricanje nije potrebno odobrenje starateljskog organa.

Nasljednik koji se odrekao samo u svoje ime, smatra se kao da nikad nije bio nasljednik.

Ako se odreknu nasljedstva svi nasljednici koji pripadaju najbližem nasljednom redu u trenutku smrti ostavitelja, na nasljedstvo se pozivaju nasljednici slijedećeg nasljednog reda.

Clanak 137.

Ako je nasljednik umro prije donošenja odluke o nasljedstvu a nije se odrekao nasljedstva, pravo odricanja prelazi na njegove nasljednike.

Clanak 138.

Tko se ne može odreci nasljedstva

Ne može se odreci nasljedstva nasljednik koji je raspolagao cijelom ili jednim dijelom ostavine.

Mjere koje jedan nasljednik poduzme samo radi ocuvanja ostavine, kao i mjere tekuće uprave, ne lišavaju ga prava da se odrekne nasljedstva.

Clanak 139.

Sadržaj izjave o odricanju od nasljedstva

Odricanje od nasljedstva ne može biti djelomično ni pod uvjetom.

Odricanje u korist određenog nasljednika ne smatra se kao odricanje od nasljedstva, nego kao izjava o ustupanju svog nasljednog dijela.

Clanak 140.

Odricanje od nasljedstva koje nije otvoreno

Odricanje od nasljedstva koje nije otvoreno nema nikakvog pravnog učinka.

Iznimno, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se sporazumom s pretkom odreci nasljedstva koje bi mu pripalo poslije smrti pretka.

Za pravovaljanost ovog sporazuma potrebno je da bude sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od suca.

Prilikom ovjere sudac će pročitati sporazum i upozoriti pretka i potomka na posljedice sporazuma.

Ovo odricanje vrijedi i za potomke onoga koji se odrekao, ako sporazumom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije što drugo određeno.

Clanak 141.

Neopozivost izjave o odricanju ili o primanju nasljedstva - Njezin poništaj

Izjava o odricanju od nasljedstva ili o primanju nasljedstva ne može se opozvati.

Nasljednik koji je dao izjavu može tražiti poništenje izjave ako je ona izazvana prinudom ili prijetnjom, ili je data uslijed prevare ili u zabludi.

Clanak 142.

Priraštaj

Dio oporucnog nasljednika koji se odrekao nasljedstva pripada ostaviteljevim zakonskim nasljednicima, ako iz same oporuke ne proizlazi kakva druga namjera oporucitelja.

Clanak 143.

Dio zakonskog nasljednika koji se odrekao nasljedstva samo u svoje ime nasljeđuje se kao da je taj nasljednik umro prije ostavioca.

Clanak 144.

Zastara prava zahtijevati ostavinu

Pravo zahtijevati ostavinu kao nasljednik ostavitelja zastaruje prema savjesnom držaocu za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari ostavine, a najkasnije za deset godina računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavioceve a za oporucnog nasljednika od proglašenja oporuke.

Prema nesavjesnom držatelju ovo pravo zastaruje za dvadeset godina.

Clanak 145.

ODGOVORNOST NASLJEDNIKA ZA DUGOVE OSTAVIOCEVE - Opseg nasljednikove odgovornosti za dugove

Nasljednik odgovara za dugove ostavioceve do visine vrijednosti naslijedene imovine.

Nasljednik koji se odrekao nasljedstva ne odgovara za dugove ostavioceve.

Kad ima više nasljednika oni odgovaraju solidarno za dugove ostavioceve, i to svaki do visine vrijednosti svog nasljednog dijela, bez obzira da li je izvršena dioba nasljedstva.

Medu nasljednicima dugovi se dijele razmjerno njihovim nasljednim dijelovima, ako oporukom nije drukcije određeno.

Clanak 146.

Odvajanje ostavine

Vjerovnici ostaviocevi mogu zahtijevati u roku od tri mjeseca od otvaranja nasljedstva da se ostavina odvoji od imovine nasljednika.

U tom slučaju nasljednik ne može raspolagati stvarima i pravima ostavine, niti se njegovi vjerovnici mogu iz njih naplatiti, dok se ne naplate vjerovnici koji su tražili odvajanje.

Vjerovnici ostaviocevi koji su tražili ovo odvajanje mogu naplatiti svoja potraživanja samo iz sredstava ostavine.

Odvojenoj ostavini sud može postaviti staraoca.

Clanak 147.

DIOBA NASLJEDSTVA - Pravo na diobu

Diobu nasljedstva može zahtijevati svaki nasljednik u svako doba, samo ne u nevrjeme.

Ovo pravo ne može zastarjeti.

Ništav je ugovor kojim se nasljednik odriče prava da traži diobu kao i odredba u oporuci kojom se dioba zabranjuje ili ograničava.

Clanak 148.

Nasljednicka zajednica .

Do diobe nasljednici upravljaju i raspolazu nasljedstvom zajednicki.

Ako nema izvršioca oporuke, a nasljednici se ne slože o upravljanju nasljedstvom, sud će, na zahtjev jednog od njih, postaviti upravitelja koji će za sve njih upravljati nasljedstvom, ili odrediti svakom nasljedniku dio nasljedstva kojim će on upravljati.

Za upravitelja sud može postaviti i nekog od nasljednika.

Upravitelj može s odobrenjem suda raspolagati stvarima iz ostavine ako je za to ovlašten oporukom ili ako je to potrebno radi isplate troškova ili otklanjanja kakve štete.

Clanak 149.

Ustupanje nasljednog dijela prije diobe

Svaki nasljednik može prije diobe prenijeti svoj nasljedni dio, potpuno i djelomicno, samo na sunasljednika.

Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti sudski ovjeren. Ugovor nasljednika sa osobom koja nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela samo obavezuje nasljednika da po izvršenoj diobi preda svoj dio suugovorniku; njime suugovornik ne dobiva do diobe nikakvo drugo pravo.

Clanak 150.

Pravo nasljednika koji su živjeli ili privređivali u zajednici s ostavitelem

Na zahtjev nasljednika koji je živio ili privređivao u zajednici sa ostavitelem, sud može, kada to iziskuje opravdana potreba, odlučiti da mu se, ostave pojedine stvari, pokretne ili nepokretne ili grupe stvari, koje bi pripale u dio ostalih nasljednika a da im on vrijednost tih stvari isplati u novcu u roku koji sud prema okolnostima odredi.

Za tako određeni iznos ovi nasljednici imaju do isplate zakonski zalog na dijelovima ostavine dodijeljenim nasljedniku koji je dužan da im izvrši isplatu.

Ako im isplata u roku ne bude izvršena, oni imaju pravo tražiti naplatu svog potraživanja ili predaju stvari koje bi im inače pripale na ime nasljednog dijela.

Clanak 151.

Dioba predmeta kucanstva

Predmeti kucanstva koji služe za zadovoljavanje svakodnevnih potreba nasljednika koji je živio sa ostavitelem u istom kucanstvu, a koji nije njegov potomak ni njegov bratni drug, ostavit će mu se na njegov zahtjev, a njihova vrijednost uracunat će se u dio tog nasljedstva.

Ukoliko vrijednost predmeta premašuje vrijednost nasljednog dijela, nasljednik kome su ti predmeti ostavljeni isplatit će ovu razliku ostalim nasljednicima u novcu.

Clanak 152.

Obveza zaštite među nasljednicima nakon diobe

Svakom nasljedniku ostali nasljednici odgovaraju po samom zakonu ako bi mu neka treća osoba, pozivajući se na neko pravo zasnovano prije diobe, oduzela stvar koja je stavljena u njegov nasljedni dio, ili inače umanjila njegovo pravo.

Oni jamce isto tako da stvari stavljene u njegov dio nemaju skrivenih nedostataka.

Nasljednici jamce da potraživanje ostaviteca stavljeno u dio jednog nasljednika postoji i da će se moći naplatiti od dužnika do iznosa koji mu je stavljen u dio.

Obaveza jamstva za postojanje i naplativost potraživanja traje tri godine po završenoj diobi, a za potraživanja koja dospjevaju nakon diobe ona traje tri godine od dospelosti obaveze.

U svim slučajevima jamstva po ovom članu svaki nasljednik jamci i duguje naknadu razmjerno svom nasljednom dijelu.

Clanak 153.

Nasljeđivanje ostavine člana porodične zadruge

Ostavinu člana porodične zadruge nasljeđuju njegovi nasljednici po općim pravilima o nasljeđivanju, ako posebnim propisima ne bude što drugo određeno.

Clanak 154.

SUKOB ZAKONA - PRIMJENA ZAKONA NA HRVATSKE DRŽAVLJANE

Odredbe ovog zakona važe za nasljeđivanje svih državljana Republike Hrvatske bez obzira gdje e nastupila smrt i gdje se nalazila imovina.

Clanak 155.

NASLJEĐIVANJE STRANIH DRŽAVLJANA

Za nasljeđivanje stranih državljana važe odredbe zakona zemlje ciji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti ili odredbe zakona na koji taj zakon upucuje.

Ako se u državi umrlo g stranog državljanina ostavina hrvatskog državljanina raspravlja po njenim zakonima, ostavinu tog stranog državljanina koja se nalazi na teritoriji Republike Hrvatske raspravit ce se po odredbama ovog zakona.

Clanak 156.

NASLJEĐIVANJE OSOBE BEZ DRŽAVLJANSTVA

Za nasljeđivanje osobe bez državljanstva važe odredbe zakona zemlje njenog posljednjeg državljanstva; ako ta osoba nikada nije imala državljanstvo, ili je ovo nepoznato, onda zakon zemlje njenog posljednjeg prebivališta, a u nedostatku ovog, zakon zemlje njenog posljednjeg boravišta.

Clanak 157.

OBLIK OPORUKE

Oporuka državljanina Republike Hrvatske sastavljena u inozemstvu pravovaljana je u pogledu oblika ako je sastavljena i po propisima tamošnjeg zakona.

Oporuka stranog državljanina, pravovaljana je ako je sastavljena u obliku propisanom u nacionalnom zakonu ostavioca, ili u obliku propisanom u zakonu mjesta sastavljanja, ili u obliku propisanom u ovom zakonu.

Clanak 158.

OPORUKA STRANOG DRŽAVLJANINA

Uvjeti za pravovaljanost oporuke stranog državljanina procjenjuju se po zakonu zemlje ciji je on državljanin ili po zakonu na koji taj zakon upucuje.

Clanak 159.

OGRANICENJE PRIMJENE STRANOG ZAKONA

Odredbe zakona strane zemlje neće se primjeniti ukoliko su u suprotnosti s javnim poretkom Republike Hrvatske.

Strani državljanin ne može na temelju nasljedstva imati više poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj nego što to može hrvatski državljanin.

Stranom državljaninu za poljoprivredno zemljište koje ne može posjedovati pripada novčana naknada.

Clanak 160.

POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA - SASTAVLJANJE SUDSKE OPORUKE, CUVANJE I OPOZIV OPORUKE - NADLEŽNOST

Za sastavljanje sudske oporuke, cuvanje oporuke u sudu i za opoziv oporuke pred sudom nadležan je svaki općinski sud.

Poslove oko sastavljanja, uzimanja na cuvanje i opoziva oporuke sudi sudac pojedinac.

Clanak 161.

SASTAVLJANJE SUDSKE OPORUKE

Kad se oporuka sastavlja u sudu po kazivanju oporucitelja, sudac će prethodno utvrditi identitet oporucitelja.

Iza toga će sudac saslušati kazivanje oporucitelja koje će vjerno zabilježiti u zapisnik, po mogućnosti riječima samog oporucitelja, pazeci pri tom da volja oporucitelja bude jasno izražena.

U zapisnik unijet će se i sve okolnosti koje bi mogle biti važne za pravovaljanost oporuke.

Kad je to potrebno, sudac će oporucitelju objasniti propise koji ograničavaju oporucitelja u raspolaganju oporukom.

Pošto oporucitelj sam procita zapisnik ili mu sudac procita, ako ne zna citati, i oporucitelj izjavi da je njegova posljednja volja u svemu vjerno zabilježena, sudac će sve to potvrditi u zapisniku i ovjeriti svojim potpisom.

Zapisnik potpisuje, osim suca, zapisnicar, oporucitelj, svjedoci identiteta i svjedoci oporuke.

Ako oporucitelj i svjedoci identiteta ne znaju pisati, stavit će na zapisnik svoj rukoznak.

Clanak 162.

UTVRĐIVANJE IDENTITETA OPORUCITELJA I SVJEDOKA

Ako sudac ne poznaje oporucitelja osobno i po imenu, identitet oporucitelja utvrđuje se izjavama dvaju punoljetnih svjedoka koje sudac osobno poznaje ili čiji je identitet utvrdio ispravama izdanim od nadležnog organa.

Ako oporucitelj ima od nadležnog organa izdanu ispravu s fotografijom i potpisom, dovoljno je da njegov identitet posvjedoci samo jedan svjedok.

Identitet svjedoka oporuke, ako ih sudac osobno ne poznaje, utvrdit će se ispravom izdanom od nadležnog organa.

U zapisniku navest će se način na koji je utvrđen identitet oporucitelja i svjedoka identiteta odnosno svjedoka oporuke.

Clanak 163.

OPORUKA SASTAVLJENA OD VIŠE LISTOVA

Ako se zapisnik o sastavljanju oporuke sastoji od više listova, svi će se prošiti jemstvenikom i oba kraja jemstvenika zapecatiti sudskim pečatom.

Svaki će list oporucitelj posebno potpisati odnosno na njemu staviti svoj rukoznak.

Na kraju zapisnika naznačit će se od koliko se listova sastoji oporuka.

Clanak 164.

CUVANJE SUDSKE OPORUKE I PREDAJA OPORUCITELJU

Oporuku sastavljenu u sudu oporucitelj može ostaviti na čuvanje sudu, a može zahtijevati da mu se preda.

Ako oporucitelj ostavi sudsku oporuku na čuvanje sudu, sudac će narediti da se oporuka stavi u poseban omot i zapecati; a oporucitelju izdat će se na njegov zahtjev potvrda da je oporuka sastavljena i ostavljena sudu na čuvanje.

Oporuka se u sudu čuva odvojeno od ostalih spisa.

Kad oporucitelj traži da mu se preda sudska oporuka, sudac će mu predati zapisnik o sastavljanju te oporuke, a u posebnom zapisniku, koji potpisuje oporucitelj, utvrdit će se da je oporuka sastavljena u sudu i predata oporucitelju.

Clanak 165.

SASTAVLJANJE OPORUKE OPORUCITELJU KOJI NE ZNA SLUŽBENI JEZIK ILI JE NIJEM

Ako oporucitelj ne zna službeni jezik, pozvat će se zakleti tumač i još dva svjedoka koji uz službeni jezik znaju i jezik oporucitelja, pa će se oporuka pred njima napisati onako kako je tumač preveo na službeni jezik.

Ako je oporucitelj nijem, pozvat će se zakleti tumač i dva svjedoka koji se s oporuciteljem mogu sporazumjeti.

Zapisnik o sastavljanju oporuke u slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana potpisuju i tumač i svjedoci.

Članak 166.

PREDAVANJE OPORUKE SUDU

Kad se predaje na čuvanje oporuka koja nije sastavljena u sudu, oporucitelj je predaje osobno sudu, otvorenu ili u zatvorenom omotu.

O predaji oporuke sastavit će se zapisnik, u kome se mora navesti kako je utvrđen identitet oporucitelja.

Otvorena oporuka stavit će se u poseban omot i zapecatiti, a oporucitelju će se na njegov zahtjev izdati potvrda da je oporuka povjerena na čuvanje sudu.

Ako je na čuvanje predata otvorena oporuka, sudac će oporucitelja upozoriti na nedostatke zbog kojih oporuka ne bi bila pravovaljana.

Članak 167.

VRACANJE OPORUKE OPORUCITELJU

Oporuka koja se nalazi na čuvanju kod suda vratit će se oporucitelju na njegov zahtjev. Oporuka će se vratiti i oporuciteljevom punomoćniku koji ima ovjerenu punomoć za taj posao.

O vraćanju oporuke sastavit će se zapisnik, u kome će se navesti način na koji je utvrđen identitet osobe kojoj se vraća oporuka.

Ako se oporuka vraća punomoćniku, punomoć će se priložiti zapisniku i zadržati u sudu.

Članak 168.

CUVANJE ISPRAVA O USMENOJ OPORUCI

Ako su svjedoci usmene oporuke podnijeli sudu pismeno koje sadrži volju oporucitelja, sud će primitak takvog pismena zapisnički utvrditi, staviti u poseban omot i zapecatiti.

Tako će sud postupiti i kad svjedoci usmene oporuke dođu u sud da usmeno ponove izjavu oporucitelja.

Prilikom uzimanja izjava svjedoka sud će nastojati da utvrdi izjavu volje oporucitelja, a osim tog ispitat će i okolnosti od kojih zavisi pravovaljanost usmene oporuke.

Isprave o usmenoj oporuci čuvat će se u sudu odvojeno od ostalih spisa.

Članak 169.

OPOZIV OPORUKE PRED SUDOM

Oporucitelj može pred sudom opozvati svoju oporuku.

Na opozivanje oporuke pred sudom shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakona koje važe za sastavljanje sudske oporuke.

Kad oporucitelj opozove oporuku, opozivanje će se zabilježiti na oporuci koja se čuva u sudu.

Članak 170.

SASTAVLJANJE I OPOZIV OPORUKE IZVAN SUDSKE ZGRADE

U slučaju potrebe sud će sastaviti oporuku i primiti izjavu o opozivu oporuke, i izvan sudske zgrade.

Članak 171.

OBAVJEŠTAVANJE SUDA OPORUCITELJEVA PREBIVALIŠTA

Ako je oporuka sastavljena u sudu na čijem području oporucitelj nema prebivalište, ili ako je oporuka takvom sudu predata na čuvanje, ili ako je oporuka pred takvim sudom opozvana, dužan je taj sud o tome odmah obavijestiti sud na čijem području oporucitelj ima prebivalište.

Članak 172.

POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU - OPĆE ODREDBE - Predmet postupka za ostavinsku raspravu

U postupku za ostavinsku raspravu sud utvrđuje tko su nasljednici umrlog, koja imovina sačinjava njegovu ostavinu i koja prava iz ostavine pripadaju nasljednicima, zapisovnicima i drugim osobama.

Članak 173.

Primjena pravila parničnog postupka

U postupku za ostavinsku raspravu primjenjuju se pravila parničnog postupka, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 174.

Pokretanje postupka

Postupak se pokreće po službenoj dužnosti čim sud sazna da je neka osoba umrla ili da je proglašena za umrlu.

Članak 175.

Dužnost suda da što prije utvrdi prava stranaka

U toku cijelog postupka sud će paziti da prava stranaka budu što prije utvrđena i osigurana.

Sud će uzeti u ocjenu sve prijedloge zainteresiranih osoba koji su podneseni pismeno ili usmeno.

Članak 176.

Dužnost suda u pogledu osoba koje se ne mogu starati o svojim poslovima

Sud je dužan naročito paziti da dodu do svojih prava osobe koje uslijed maloljetnosti, duševne bolesti ili drugih okolnosti nisu sposobne nikako ili nisu sposobne potpuno da se staraju o svojim poslovima.

Članak 177.

Na temelju kojih se dokaza donosi odluka

Sud donosi odluku na temelju rezultata cjelokupne rasprave, uzimajući u obzir kako dokaze koje su stranke podnijele tako i dokaze koje je sud pribavio.

Odluka može se zasnivati i na dokazima koji nisu izvedeni pred sućem koji donosi odluku.

Članak 178.

Nadležnost i sastav suda

Za ostavinsku raspravu nadležan je općinski sud.

Sve odluke u toku postupka donosi sudac pojedinac.

Članak 179.

Tko poduzima radnje u postupku

Izvođenje dokaza i uzimanje izjave o odricanju od nasljedstva vrši sudac sa zapisničarom.

Ostale izjave i prijedloge stranaka mogu uzimati na zapisnik i sudski referenti.

Članak 180.

Zapisnik i bilješke

O radnjama izvršenim u postupku u pravilu se sastavlja zapisnik. O manje važnim izjavama stranaka i obavještenjima koja sud prikuplja može se umjesto zapisnika staviti samo bilješka na spisu.

Zapisnik potpisuju stranke ako su prisustvovala radnji u postupku, sudac i zapisničar odnosno referent koji je sastavio zapisnik. Bilješku na spisu potpisuje njen sastavljač.

Članak 181.

Oblik odluka

Odluke donose se u obliku rješenja.

Rješenja protiv kojih je dopuštena samostalna žalba i rješenja drugostepenog suda moraju biti obrazložena.

Clanak 182.

žalba protiv rješenja

Protiv rješenja općinskog suda dopuštena je žalba, ukoliko ovim zakonom nije drukcije određeno.

žalba se podnosi u roku od petnaest dana od dostave.

žalba zadržava izvršenje rješenja, ako sud drukcije ne odluci.

Sud će odlučiti da žalba ne zadržava izvršenje rješenja naročito u slučajevima ako su rješenjem određene mjere za osiguranje ostavine, a uslijed odgode postoji opasnost da se izvršenje ovih namjera osujeti.

Clanak 183.

Postupak po žalbi

žalba se podnosi općinskom sudu, koji može povodom žalbe sam, novim rješenjem, preinaciti svoje prijašnje rješenje ili ga opozvati ako se time ne vrijedaju prava drugih osoba zasnovana na tom rješenju.

Ako prvostupanjski sud ne preinaci odnosno ne opozove svoje rješenje, dostavit će žalbu okružnom sudu bez obzira da li je žalba podnesena u roku koji zakon određuje.

Okružni sud rješava u pravilu samo o žalbama koje su pravodobno podnesene, ali može uzeti u obzir i žalbu koja je nepravodobno podnesena ako se time ne vrijedaju prava drugih osoba koja se zasnivaju na rješenju.

Clanak 184.

Troškovi postupka

Svaka stranka snosi troškove koje je imala tokom ili povodom postupka.

Ako je bilo zajedničkih troškova odredit će sud u kojem će omjeru stranke snositi te troškove.

Na prijedlog jedne stranke sud može odlučiti da druga stranka naknadi troškove koje joj je prouzrokovala ocigledno nesavjesnim postupkom.

Clanak 185.

Tko se smatra strankom

Strankom u smislu ovog zakona smatraju se nasljednici i zapisovnici, kao i druge osobe koje ostvaruju neko pravo iz ostavine.

Clanak 186.

NADLEŽNOST - Nadležnost za raspravu ostavine hrvatskog državljanina

Za raspravu ostavine državljanina Republike Hrvatske isključivo je nadležan hrvatski sud u pogledu njegove nepokretne imovine koja se nalazi u Republici Hrvatskoj, a u pogledu njegove pokretne imovine bez obzira gdje se nalazi.

Ako se njegova nepokretna imovina nalazi u inozemstvu, hrvatski sud bit će nadležan samo ako po zakonima države u kojoj se nalazi imovina, nije nadležan inozemni organ.

Clanak 187.

Nadležnost za raspravu ostavine stranog državljanina

Za raspravu ostavine stranog državljanina u pogledu njegove nepokretne imovine koja se nalazi u Republici Hrvatskoj isključivo je nadležan hrvatski sud.

Za raspravu ostavine stranog državljanina u pogledu njegove pokretne imovine koja se nalazi u Republici Hrvatskoj nadležan je hrvatski sud:

1. ako je to međunarodnim ugovorom određeno;
2. ako ne postoji uzajamnost sa državom kojoj je umrli pripadao; 3. ako je po zakonima države kojoj je umrli pripadao hrvatski sud nadležan za raspravu ostavine ili ako strana država izjavi da neće raspravljati ostavinu;
4. ako svi nasljednici koji se nalaze u Republici Hrvatskoj predlože da ostavinsku raspravu provede hrvatski sud, a nasljednici i zapisovnici koji se nalaze u inozemstvu ne stave u roku od šest mjeseci po pozivu suda prigovor nenadležnosti suda.

Ako sud posumnja u postojanje uzajamnosti, obratit će se Ministarstvu pravosuđa za objašnjenje koje je za sud obavezno.

Kad hrvatski sud nije nadležan za raspravu ostavine stranog državljanina, ipak je nadležan da izdaje naredbe za osiguranje ostavine i za zaštitu prava koja prema ostavini imaju osobe koje se nalaze u Republici Hrvatskoj.

Clanak 188.

Nadležnost za raspravu ostavine osobe bez državljanstva i osobe nepoznata državljanstva

Za raspravu ostavine osobe bez državljanstva ili osobe čije se državljanstvo ne može ustanoviti u pogledu njene nepokretne imovine koja se nalazi u Republici Hrvatskoj isključivo je nadležan hrvatski sud.

Isto tako je hrvatski sud isključivo nadležan za raspravu ostavine takve osobe u pogledu njene pokretne imovine koja se nalazi u Republici Hrvatskoj, ako je u vrijeme smrti ta osoba imala prebivalište odnosno boravište u Republici Hrvatskoj.

Ako ta osoba nije imala ni prebivalište ni boravište u Republici Hrvatskoj shodno će se primjenjivati odredbe koje važe za raspravu ostavine stranog državljanina podrazumijevajući pod stranom državom državu u kojoj je umri za vrijeme smrti imao prebivalište odnosno boravište.

Clanak 189.

Mjesna nadležnost

Za ostavinsku raspravu mjesno je nadležan općinski sud na čijem je području ostavilac u vrijeme smrti imao prebivalište odnosno boravište (ostavinski sud).

Ako ostavilac u vrijeme smrti nije imao ni prebivalište ni boravište u Republici Hrvatskoj nadležan je sud na čijem se području nalazi pretežni dio njegove ostavine.

Ako se nijedan dio ostavine ne nalazi u Republici Hrvatskoj, Vrhovni sud Hrvatske odredit će koji će općinski sud biti mjesno nadležan. Privremene mjere za osiguranje ostavine može narediti sud na

čijem je području ostavilac umro, kao i sud na čijem se području nalazi imovina ostavioca.

Kad za ostavinsku raspravu nije nadležan hrvatski sud, nadležnost hrvatskog suda koji je ovlašten da provodi pojedine radnje određuje se prema st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana.

Clanak 190.

Dužnost suda da pazi na svoju nadležnost

U toku cijelog postupka sud je dužan da pazi na svoju stvarnu i mjesnu nadležnost.

Stranke ne mogu sporazumno mijenjati stvarnu i mjesnu nadležnost. '

Clanak 191.

PRETHODNE RADNJE - Dužnost maticara

Kad je neka osoba umrla ili je proglašena za umrlu, maticar koji je nadležan da izvrši upis smrti u maticnu knjigu umrlih dužan je da u roku od trideset dana po izvršenom upisu dostavi smrtovnicu ostavinskom sudu.

Ako maticar nije u mogućnosti da pribavi podatke za sastavljanje smrtovnice, dostavit će smrtovnicu samo s onim podacima kojima raspolaže, iznijet će razloge zbog kojih nije mogao smrtovnicu potpuno sastaviti i navest će podatke koji bi mogli poslužiti sudu za pronalaženje nasljednika i imovine umrloga.

Ako je neka osoba umrla izvan područja općine u kojoj je imala prebivalište ili boravište, matičar će ostavinskom sudu dostaviti samo izvod iz matične knjige umrlih, kao i podatke kojima raspolaže, a koji mogu poslužiti za sastavljanje smrtovnice.

Članak 192.

Kako se sastavlja smrtovnica

Smrtovnica se sastavlja na temelju podataka dobivenih od srodnika umrlog, od osoba s kojima je umrli živio, kao i od drugih osoba koje mogu pružati podatke koji se unose u smrtovnicu.

Smrtovnica sastavlja se i u slučaju kad umrli nije ostavio nikakve imovine.

Članak 193.

Kada sud sastavlja smrtovnicu

Ako je ostavinskom sudu dostavljena nepotpuna smrtovnica ili samo izvod iz matične knjige umrlih, sud će prema okolnostima sam sastaviti smrtovnicu sudu, ili će narediti da smrtovnicu sastavi sudski službenik izvan suda, ili će sastavljanje smrtovnice povjeriti matičaru koji može sastaviti smrtovnicu.

Sud može, kad je to zgodno, sam sastaviti smrtovnicu i u slučaju iz stava 1. ovog člana ako je izvodom iz matične knjige umrlih ili drugom javnom ispravom dokazana smrt neke osobe ili njeno proglašenje za umrlu.

Članak 194.

Sadržaj smrtovnice

Sadržaj smrtovnice

U smrtovnicu unose se ovi podaci:

1. prezime i ime umrlog i ime njegovog oca, zanimanje, datum rođenja i državljanstvo umrlog, a za umrle ženske osobe i njihovo djevojacko prezime;
2. dan, mjesec i godina, mjesto, i po mogućnosti, sat smrti;
3. mjesto u kome je umrli imao prebivalište odnosno boravište;
4. prezime i ime, datum rođenja, zanimanje, prebivalište odnosno boravište, bratnog druga umrlog, i bračne, vanbračne i usvojene djece;
5. prezime i ime, datum rođenja i prebivalište odnosno boravište ostalih srodnika koji bi mogli biti pozvani na nasljedstvo na temelju zakona, kao i osoba koje su pozvane na nasljedstvo na temelju oporuke;
6. približna vrijednost nepokretne imovine i posebno približna vrijednost pokretne imovine umrlog.

Dalje, po mogućnosti, treba u smrtovnici navesti mjesto gdje se nalazi imovina koju je umrli ostavio, da li ima imovine za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni propisi, da li ima gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti, uložnih knjižica ili kakvih drugih važnih isprava, da li je umrli ostavio dugova i koliko, da li je ostavio pismenu oporuku ili ugovor o doživotnom uzdržavanju ili sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine za života i gdje se oni nalaze, a ako je umrli napravio usmenu oporuku, onda prezime i ime, zanimanje i boravište svjedoka pred kojima je usmena oporuka napravljena.

U smrtovnici posebno će se naznaczyć da li se očekuje rođenje djeteta umrlog i da li njegova djeca ili braćni drug imaju staraoca.

Ako je prije ostavioca umro njegov braćni drug ili koje njegovo dijete, ili koja druga osoba koja bi mogla biti pozvana na nasljeđstvo, u smrtovnici će se naznaczyć datum i mjesto njegove smrti.

Clanak 195.

Kada se vrši popis i procjena

Popis i procjena imovine umrlog vrši se po odluci ostavinskog suda, kad se ne zna za nasljeđnike ili za njihovo boravište, kad su nasljeđnici osobe koje uslijed maloljetnosti, duševne bolesti ili drugih okolnosti nisu sposobne nikako ili nisu sposobne potpuno da se same staraju o svojim poslovima, kad ostavinu treba predati društveno-političkoj zajednici, radnoj ili drugoj samoupravnoj organizaciji, društveno-političkoj organizaciji ili udruženju građana, ili u drugim opravdanim slučajevima.

Sud će narediti da se izvrši popis i procjena i u slučaju kada to zahtijevaju nasljeđnici, zapisovnici ili vjerovnici umrloga.

Popis i procjena izvršit će se i bez odluke suda prilikom sastavljanja smrtovnice, ako to traži koji od nasljeđnika ili zapisovnika.

Clanak 196.

Što obuhvata popis

Popis će obuhvatiti cjelokupnu imovinu nepokretnu i pokretnu koja je bila u posjedu umrlog u vrijeme njegove smrti.

Popis će obuhvatiti i imovinu koja je pripadala umrlom a koja se nalazi kod druge osobe s naznačenjem kod koga se nalazi ta imovina i po kom osnovu, kao i imovinu koju je držao umrli a za koju se tvrdi da nije njegovo vlasništvo.

U popisu imovine zabilježiti će se i potraživanje i dugove umrlog, a posebno i neplaćeni porez.

Clanak 197.

Nacin popisivanja

Pokretne stvari popisuju se po vrsti, rodu, broju, mjeri i težini ili pojedinačno.

Nekretnine, popisuju se pojedinačno s naznačenjem mjesta gdje se nalaze, kulture zemljišta i zemljišnoknjižnih podataka ako su poznati.

Članak 198.

Procjena popisane imovine

Prilikom vršenja popisa imovine istodobno će se naznačiti vrijednost pojedinih pokretnih i nepokretnih stvari koje ulaze u ostavinu.

Članak 199.

Tko vrši popis i procjenu

Popis i procjenu imovine vrši nadležni općinski organ uprave.

Popis i procjenu imovine može izvršiti i službenik suda koga sudac odredi.

Popis i procjena vrši se u prisustvu dvaju punoljetnih građana, a kad je to potrebno, i uz sudjelovanje vještaka.

Popisu i procjeni može prisustvovati svaka zainteresirana osoba.

Članak 200.

Dostavljanje popisa i procjene

Nadležni općinski organ uprave koji je izvršio popis i procjenu ostavine, dostavit će podatke o izvršenom popisu i procjeni ostavinskom sudu.

Članak 201.

Postupak s predmetima za koje postoje posebni propisi

Kad se u ostavini pronađu predmeti za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni propisi, s njima će se poslije izvršenog popisa postupiti po tim propisima.

Članak 202.

Privremene mjere za osiguranje ostavine

Ako se ustanovi da nijedan od pristupnih nasljednika nije sposoban da upravlja imovinom, a nema zakonskog zastupnika, ili ako su nasljednici nepoznati ili odsutni ili kada druge okolnosti nalažu narocitu opreznost, nadležni općinski organ uprave predat će u hitnim slučajevima imovinu ili njen dio na čuvanje pouzdanoj osobi, i o tome će odmah obavijestiti sud na čijem se području ta imovina nalazi, koji može ovu mjeru izmijeniti ili ukinuti.

Gotov novac, vrijednosne papire, dragocjenosti, uložne knjižice i druge važne isprave treba u takvom slučaju predati na čuvanje sudu na čijem se području nalazi imovina.

Ovaj će sud obavijestiti ostavinski sud o svim mjerama za osiguranje ostavine.

Članak 203.

Postavljanje staraoca ostavine

Kad je po ovom zakonu potrebno postaviti privremenog staraoca ostavine, postavljanje će izvršiti ostavinski sud.

Prije postavljanja privremenog staraoca sud će po mogućnosti zatražiti mišljenje u pogledu licnosti staraoca od osoba koje su pozvane na nasljedstvo.

Članak 204.

POSTUPAK S OPORUKOM - Predaja oporuke sudu

Oporuka koju je umrli ostavio dostavit će se sudu zajedno sa smrtovnicom.

Organ koji sastavlja smrtovnicu provjerit će da li je poslije umrlog ostala pismena oporuka ili isprava o usmenoj oporuci.

Članak 205.

Proglašenje oporuke

Kad sud utvrdi da je osoba koja je ostavila oporuku umrla ili da je proglašena za umrlu, otvorit će njenu oporuku bez oštećenja pečata, pročitati će je i o tome sastaviti zapisnik.

Ovako će se postupiti bez obzira da li je oporuka po zakonu pravovaljana i bez obzira ima li više oporuka.

Otvaranje i citanje oporuke izvršit će se u prisutnosti dvaju punoljetnih građana, koji mogu biti i nasljednici.

Proglašenju oporuke mogu prisustvovati nasljednici, zapisovnici i druge zainteresirane osobe i tražiti prijepis oporuke.

Opcinski sud kod koga se nade oporuka ili kome bude podnesena otvorit će i pročitati oporuku iako je za ostavinsku raspravu nadležan drugi općinski sud ili inozemni organ.

Članak 206.

Zapisnik o proglašenju pismene oporuke

Zapisnik o proglašenju pismene oporuke

Zapisnik o proglašenju pismene oporuke treba da sadrži:

1. koliko je oporuka nadeno, koji datum nose i gdje su nadene;

2. tko ih je predao sudu ili sastavljaču smrtovnice;
3. koji su svjedoci prisustvovali otvaranju i proglašenju oporuke;
4. da li je oporuka predata otvorena ili zatvorena i kakvim je pečatom zapečaćena.

Ako je prilikom otvaranja oporuke primjećeno da je pečat oštećen ili da je u oporuci nešto brisano, precrtano ili ispravljano, ili ako se što drugo sumnjivo nađe, mora se i to u zapisniku navesti.

Zapisnik potpisuje sudac, zapisničar i svjedoci. Na proglašenu oporuku sud će staviti potvrdu o njezinu proglašenju s naznačenjem datuma proglašenja, kao i broj i datum ostalih pronađenih oporuka.

Članak 207.

Proglašenje usmene oporuke

Ako je umrli napravio usmenu oporuku, i o tome postoji isprava koju su svjedoci vlastoručno potpisali, sud će sadržaj te isprave proglasiti po odredbama što važe za proglašenje pismene oporuke.

Ako takve isprave nema, svjedoci pred kojima je usmena oporuka izjavljena saslušati će se posebice o sadržaju oporuke, a naročito o okolnostima od kojih zavisi njezina pravovaljanost, pa će se zapisnik o saslušanju tih svjedoka proglasiti po odredbama što važe za proglašenje pismene oporuke.

Ako stranka zahtijeva da se svjedoci usmene oporuke saslušaju pod zakletvom, ili ako sud ustanovi da je takvo saslušanje potrebno, odredit će ročište za saslušanje tih svjedoka na koje će pozvati predlagace, a ostale zainteresirane osobe samo ako se time ne bi odugovlačio postupak.

Članak 208.

Proglašenje nestale ili uništene oporuke

Ako je pismena oporuka nestala ili je uništena nezavisno od ostavioceve volje, a među zainteresiranim osobama nema spora o prijašnjem postojanju te oporuke, o obliku u kome je sastavljena, o načinu nestanka ili uništenja, kao ni o sadržaju oporuke, ostavinski će sud o tome saslušati sve zainteresirane osobe i o njihovim prijedlozima izvesti potrebne dokaze, pa će taj zapisnik proglasiti po odredbama što važe za proglašenje pismene oporuke.

Ako bi ostavina, kad ne bi bilo oporuke, postala društveno vlasništvo, sporazum zainteresiranih osoba u prijašnjem postojanju oporuke, o njezinu obliku i sadržaju važi samo uz suglasnost nadležnog organa.

Ako među zainteresiranim osobama ima osoba koje nisu sposobne da se same staraju o svojim poslovima, sporazum iz st. 1. i 2. ovog člana važi samo uz suglasnost starateljskog organa.

Clanak 209.

Dostavljanje i cuvanje isprava o proglašenju oporuke

Zapisnik o proglašenju oporuke s izvornom pismenom oporukom, odnosno s ispravom o usmenoj oporuci ili zapisnikom o saslušanju svjedoka usmene oporuke, dostavit ce se ostavinskom sudu, a sud koji je oporuku proglasio zadržat ce njihov prijepis.

Izvorna pismena oporuka, isprave o usmenoj oporuci, zapisnik o saslušanju svjedoka usmene oporuke, kao i zapisnik o sadržaju nestale ili uništene pismene oporuke cuvati ce se u sudu odvojeno od drugih, a njihov ovjereni prijepis priložit ce se spisima.

Clanak 210.

POSTUPAK OSTAVINSKOG SUDA PO PRIMITKU SMRTOVNICE - Ispitivanje nadležnosti

Po primitku smrtovnice sud ce ispitati je li nadležan za ostavinsku raspravu, pa ako ustanovi da nije nadležan, dostavit ce predmet nadležnom sudu.

Ako sud ustanovi da je za ostavinsku raspravu nadležan inozemni organ, rješenjem ce se proglasiti nenadležnim.

Clanak 211.

Mjere ostavinskog suda za osiguranje ostavine

Mjere za osiguranje ostavine može narediti ostavinski sud u toku cijelog postupka za ostavinsku raspravu.

Clanak 212.

Pozivanje izvršioca oporuke

Ako je ostavilac postavio izvršioca oporuke, sud ce to ovom saopćiti i pozvati ga da u određenom trenutku izjavi da li se prima te dužnosti.

Clanak 213.

Postavljanje staraoca nerodenom djetetu

Ako se očekuje rođenje djeteta koje bi bilo pozvano na nasljedstvo, ostavinski sud ce o tome obavijestiti organ starateljstva.

Ako organ starateljstva drukcije ne odredi, o pravima još nerodenog djeteta starat ce se jedan od njegovih roditelja.

Clanak 214.

Postupak kad nema imovine ili kad ima samo pokretne imovine

Ako prema podacima iz smrtovnice umrli nije ostavio imovinu, ostavinski sud će odlučiti da se ne raspravlja ostavina.

Isto će tako sud postupiti i u slučaju ako je umrli ostavio samo pokretnu imovinu, a nijedna od osoba pozvanih na nasljedstvo ne traži da se provede rasprava.

Kad sud odluci da se ne raspravlja ostavina, obavijestit će o tome organ starateljstva ako među nasljednicima ima osoba koje nisu sposobne da se same staraju o svojim poslovima, a nemaju roditelje.

Ako je sud odlučio da se ne raspravlja ostavina zbog toga što se ostavina sastoji samo iz pokretne imovine, osobe pozvane na nasljedstvo mogu ostvarivati prava koja im pripadaju kao nasljednicima.

Clanak 215.

Odvajanje ostavine od imovine nasljednika

Kad se po odredbama zakona može tražiti odvajanje ostavine od imovine nasljednika, sud će na prijedlog ovlaštenih osoba narediti to odvajanje, primjenjujući pri tom shodno odredbe ovog zakona o privremenim mjerama za osiguranje ostavine.

Clanak 216.

OSTAVINSKA RASPRAVA - Poziv na ročište

Za ostavinsku raspravu sud će odrediti ročište. U pozivu na ročište sud će zainteresirane osobe obavijestiti o pokretanju postupka i o postojanju oporuke, ako postoji i pozvati da odmah dostave sudu pismenu oporuku odnosno ispravu o usmenoj oporuci, ako se kod njih nalazi ili da naznače svjedoke usmene oporuke.

Sud će u pozivu upozoriti zainteresirane osobe da mogu do završetka postupka dati sudu izjavu primaju li se nasljedstva ili se nasljedstva odricu, a ako na ročište ne dođu ili ne daju izjavu, da će sud o njihovu pravu odlučiti prema podacima kojima raspolaže.

O pokretanju postupka za ostavinsku raspravu ako je umrli ostavio oporuku, sud će obavijestiti i na ročište pozvati i one osobe koje bi mogle po zakonu polagati pravo na nasljedstvo.

Ako je umrli postavio izvršioca oporuke, sud će i njega obavijestiti o pokretanju postupka.

Clanak 217.

Pozivanje oglasom

Ako se ne zna da li ima nasljednika, sud će oglasom pozvati osobe koje polažu pravo na nasljedstvo da se prijave sudu u roku od godinu dana od objave oglasa u "Narodnim novinama".

Oglas će se pribiti na oglasnu ploču suda i objaviti u "Narodnim novinama", a po potrebi i na drugi podesan način.

Po odredbama st.1. i 2. ovog člana sud će postupiti iako je nasljedniku postavljen privremeni zastupnik zbog toga što je boravište nasljednika nepoznato a nasljednik nema punomocnika ili zbog toga što se nasljednik ili njegov zakonski zastupnik, koji nemaju punomocnika, nalaze u inozemstvu, a dostava se nije mogla izvršiti (cl. 77. st. 2. toc. 4. i 5. Zakona o parničnom postupku).

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana sud će raspraviti ostavinu na temelju izjave postavljenog staraoca i podataka kojima sud raspolaže. - Postupak s ostavinom kad su nasljednici nepoznati - cl. 133.

Članak 218.

Rasprava na ročištu

U postupku za ostavinsku raspravu sud će raspraviti sva pitanja koja se odnose na ostavinu, a naročito o pravu na nasljedstvo, o veličini nasljednog dijela i o pravu na zapis.

O ovim pravima odlučuje sud u pravilu pošto od zainteresiranih osoba uzme potrebne izjave.

O pravima osoba koje nisu došle na ročište, a uredno su pozvane, sud će raspraviti prema podacima kojima raspolaže, uzimajući u obzir njihove pismene izjave koje stignu do donošenja odluke.

Prilikom ostavinske rasprave zainteresirane osobe mogu davati izjave bez prisustva drugih zainteresiranih osoba, i nije potrebno da se u svakom slučaju tim osobama, daje prilika da se izjasne o izjavama drugih zainteresiranih osoba.

Ako sud posumnja da je osoba koja po zakonu polaže pravo na nasljedstvo jedini ili najbliži srodnik umrlog, može saslušati osobe za koje smatra da bi mogle imati jednako ili jace pravo na nasljedstvo, a može te osobe pozvati i oglasom po odredbama članka 217. ovog zakona.

Članak 219.

Izjava o primanju nasljedstva i o odricanju od nasljedstva

Ako se nasljednik primio nasljedstva ili se odrekao nasljedstva, mora izjavu o tome potpisati on sam ili njegov zastupnik.

Potpis na izjavi o primanju nasljedstva ili o odricanju od nasljedstva koja je pismeno podnesena sudu, kao i potpis na punomoci moraju biti ovjereni.

U izjavi treba navesti da li se nasljednik prima odnosno odriče dijela koji mu pripada na temelju zakona, ili na temelju oporuke, ili se izjava odnosi na nužni dio.

Izjavu o odricanju od nasljedstva nasljednik može dati ili pred ostavinskim sudom ili pred svakim drugim općinskim sudom.

Prilikom davanja izjave o odricanju od nasljedstva, sud će nasljednika upozoriti da se može odreci nasljedstva samo u svoje ime ili u ime svojih potomaka.

Članak 220.

Prigovor na popis ili procjenu

Ako stranke prigovore popisu ili procjeni imovine, sud može, ako to smatra za potrebno, narediti da sudski službenik ponovo izvrši popis ili procjenu.

Ako popis imovine nije izvršen, sud može na temelju podataka zainteresiranih osoba sam utvrditi imovinu koja ulazi u ostavinu.

Članak 221.

Upucivanje na parnicu zbog spora o činjenicama

Sud će prekinuti ostavinsku raspravu i uputiti stranke da povedu parnicu ili postupak pred upravnim organom ako su među strankama sporne činjenice od kojih zavisi neko njihovo pravo.

Ovako će sud postupiti narocito ako su sporne ove činjenice:

1. činjenice od kojih zavisi pravo na nasljedstvo, a narocito pravovaljanost ili sadržaj oporuke ili odnos nasljednika i ostavioca na temelju koga se po zakonu nasljeđuje;
2. činjenice od kojih zavisi opravdanost zahtjeva nadživjelog bratnog druga i potomka ostaviteljevih, koji su živjeli sa ostaviocem u istom kucanstvu, da im se iz ostavine izdvoje predmeti kucanstva koji služe za zadovoljavanje svakodnevnih potreba;
3. činjenice od kojih zavisi velicina nasljednog dijela, a narocito uracunavanje u nasljedni dio;
4. činjenice od kojih zavisi opravdanost isključenja nužnih nasljednika ili opravdanost razloga za nedostojnost;
5. činjenice o tome da li se neka osoba odrekla nasljedstva.

Ako u navedenim slučajevima ne postoji spor o činjenicama, već se stranke spore o primjeni prava, ostavinski sud raspraviti će pravna pitanja u postupku za ostavinsku raspravu.

Članak 222.

Upucivanje na parnicu zbog spora o pravu na zapis ili o drugom pravu na ostavinu

Ako među strankama postoji spor o pravu na zapis ili o drugom pravu iz ostavine, sud će također uputiti stranke da povedu parnicu ili postupak pred upravnim organom, ali neće prekidati ostavinsku raspravu.

Članak 223.

Upucivanje na parnicu zbog spora o primjeni prava ili o cinjenicama

Ako se nasljednici spore bilo o cinjenicama bilo o primjeni prava, sud ce prekinuti ostavinsku raspravu i uputiti stranke da povedu parnicu ili postupak pred upravnim organom u ovim slucajevima:

1. ako izmedu nasljednika postoji spor o tome da li neka imovina ulazi u ostavinu;
2. ako izmedu nasljednika postoji spor povodom zahtjeva potomka ostaviocevih koji su s njim živjeli u zajednici da im se iz ostavine izdvoji dio koji odgovara njihovu doprinosu u povecanju vrijednosti ostavioceve imovine.

Clanak 224.

Tko se upucuje na parnicu - Trajanje prekida

Sud ce uputiti na parnicu odnosno na postupak pred upravnim organom onu stranku cije pravo smatra manje vjerojatnim.

Ako sud prekine postupak odredit ce rok u kome treba pokrenuti parnicu, odnosno postupak pred upravnim organom.

Ako stranka u određenom roku postupi po rješenju suda, prekid postupka trajat ce dok parnica odnosno postupak pred upravnim organom ne bude pravomocno završen.

Ako stranka u određenom roku ne postupi po rješenju suda, nastavit ce se ostavinska rasprava, i ako stranka do završetka tog postupka ne podnese dokaz da je pokrenula parnicu odnosno postupak pred upravnim organom, dovršit ce se ostavinska rasprava bez obzira na zahtjeve u pogledu kojih je stranka upucena na parnicu odnosno na postupak pred upravnim organom.

Kad je ostavinski sud raspravio ostavinu po stavku 4. ovog clanka, kao i kad je raspravio ostavinu, a trebalo je da stranke uputi na parnicu, pravomocnost odluke ostavinskog suda ne sprecava da se o odnosnom zahtjevu pokrene parnica.

Clanak 225.

RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU I O ZAPISU - Sadržaj rješenja o nasljeđivanju

RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU I O ZAPISU - Sadržaj rješenja o nasljeđivanju

Kad sud utvrdi kojim osobama pripada pravo na nasljedstvo, proglasit ce te osobe za nasljednike rješenjem o nasljeđivanju.

Ovo rješenje treba da sadrži:

1. prezime i ime umrlog i ime njegova oca, zanimanje, datum rođenja i državljanstvo umrlog, a za umrle udate ženske osobe i njihovo djevojacko prezime;
2. oznaka nekretnina sa podacima iz zemljišnih knjiga, kao i oznaku pokretnih stvari s pozivom na popis;

3. prezime i ime, zanimanje i prebivalište nasljednika, odnos nasljednika prema ostaviocu, da li nasljeđuje kao zakonski ili oporucni nasljednik, ako ima više nasljednika i dio u kome učestvuje u nasljeđstvu;

4. da li je i ukoliko pravo nasljednika odgođeno zbog neprispjelog vremena, ili je ograničeno na izvjesno vrijeme, ili je odgođeno zbog neispunjenog uvjeta ili je zavisno od raskidnog uvjeta odnosno naloga koji se ima smatrati kao raskidni uvjet, ili je ograničeno pravom uživanju i u čiju korist;

5. prezime i ime, zanimanje i prebivalište osoba kojima je pripao zapis, uživanje, ili neko drugo pravo iz ostavine s točnom oznakom tog prava;

6. odredbe o poljoprivrednom zemljištu koje premašuje propisani maksimum pojedinog nasljednika odnosno zapisnika.

Ako u postupku za ostavinsku raspravu svi nasljednici sporazumno predlože diobu i način diobe, sud će ovaj sporazum unijeti u rješenje o nasljeđivanju.

Članak 226.

Dostava rješenja o nasljeđivanju

Rješenje o nasljeđivanju dostavit će se svim nasljednicima i zapisovnicima, kao i osobama koje su u toku postupka istakle zahtjev za nasljeđstvo.

Pravomocno rješenje o nasljeđivanju dostavit će se općinskoj skupštini.

Članak 227.

Upisi u zemljišnoj knjizi i predaja pokretnih stvari

Kad budu podneseni dokazi o izvršenju i osiguranju obveza koje su nasljedniku naložene oporukom u korist osoba koje nisu sposobne da se same staraju o svojim poslovima ili za postizanje neke očekorisne svrhe, sud će narediti da se u zemljišnu knjigu izvrše potrebni upisi, kao i da se ovlaštenim osobama predaju pokretne stvari koje se nalaze na čuvanju kod suda.

Članak 228.

Mjere osiguranja kad je pravo nasljednika ili zapisovnika uvjetovano

Kad je pravo nasljednika ili zapisovnika odgođeno zbog neprispjelog vremena, ili je ograničeno na izvjesno vrijeme, ili je odgođeno zbog još neispunjenog uvjeta ili je zavisno od raskidnog uvjeta odnosno naloga koji se ima smatrati kao raskidni uvjet, sud će po prijedlogu zainteresiranih osoba odrediti privremene mjere za osiguranje odnosnog dijela ostavine po odredbama što važe za izvršni postupak, ukoliko oporukom nije što drugo određeno.

Članak 229.

Posebno rješenje o zapisu

Ako nasljednici ne osporavaju zapis, sud može i prije donošenja rješenja o nasljeđivanju na zahtjev zapisovnika, donijeti posebno rješenje o zapisu.

U tom slučaju shodno će se primijeniti odredbe o dostavljanju pravomocnog rješenja o nasljeđivanju općinskoj skupštini, o upisima u zemljišnoj knjizi i o predaji pokretnih stvari koje se nalaze na cuvanju kod suda.

Clanak 230.

Rješenje o predaji ostavine općinskoj skupštini

Kad sud utvrdi da nema nasljednika, ili kad se ne zna ima li nasljednika, a u roku propisanom ovim zakonom ne javi se nitko tko polaže pravo na nasljedstvo, sud će donijeti rješenje da se ostavina predaje nadležnoj općinskoj skupštini.

Clanak 231.

Ucinak pravomocnosti rješenja o nasljeđivanju i zapisu

Pravomocno rješenje o nasljeđivanju ili zapisu veže stranke koje su učestvovala u postupku ostavinske rasprave, ukoliko im nije priznato pravo da svoj zahtjev ostvaruju u parnici.

Clanak 232.

NASLJEDNOPRAVNI ZAHTJEVI NAKON PRAVOMOCNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU - Naknadno pronadena imovina

Ako se nakon pravomocnosti rješenja o nasljeđivanju pronade imovina za koju se u vrijeme donošenja rješenja nije znalo da pripada ostavini, sud neće ponovo raspravljati ostavinu, već će ovu imovinu novim rješenjem rasporediti na temelju prije donesenog rješenja o nasljeđivanju.

Ako prije nije raspravljena ostavina, sud će raspravljati ostavinu samo ako se pronadena imovina sastoji iz nekretnina.

Ako se pronadena imovina sastoji iz pokretne imovine, sud će raspravljati ostavinu samo na zahtjev zainteresiranih osoba.

Clanak 233.

Naknadno pronadena oporuka

Ako se nakon pravomocnosti rješenja o nasljeđivanju pronade oporuka, sud će je proglasiti i dostaviti ostavinskom sudu, a zadržat njen prijepis.

Ostavinski sud neće ponovo raspravljati ostavinu već će obavijestiti zainteresirane osobe o proglašenju oporuke i upozoriti ih da mogu svoja prava na temelju oporuke ostvariti u parnici.

Clanak 234.

Novi nasljednik

Ako nakon pravomocnosti rješenja o nasljeđivanju neka osoba koja nije ucestvovala u postupku za ostavinsku raspravu polaže pravo na ostavinu kao nasljednik, ostavinski sud neće raspravljati ostavinu već će takvu osobu uputiti da može svoje pravo ostvariti u parnici.

Članak 235.

Ostvarivanje nasljedstva i zapisa u parnici kad postoje uvjeti za ponavljanje postupka

Kad je ostavinska rasprava završena pravomocnim rješenjem o nasljeđivanju ili rješenjem o zapisu, a postoje uvjeti za ponavljanje postupka po pravilima parnicnog' postupka, neće se obnoviti postupak za ostavinsku raspravu već stranke svoja prava mogu ostvariti u parnici.

Članak 236.

POSTUPAK KAD JE ZA OSTAVINSKU RASPRAVU NADLEŽAN INOZEMNI ORGAN - Mjera za zaštitu domaćih nasljednika, zapisovnika i vjerovnika

Kad je za ostavinsku raspravu nadležni inozemni organ, sud na čijem je području ostavilac umro izdat će po primitku smrtovnice oglas kojim će pozvati sve osobe u zemlji koje imaju zahtjeve prema ostavini kao nasljednici, zapisovnici ili vjerovnici, da u oglasnom roku, koji ne može biti kraći od trideset dana ni duži od šest mjeseci i koji teče od dana objave oglasa u "Narodnim novinama", prijave svoje zahtjeve, jer će se u protivnom slučaju pokretna imovina iz ostavine predati nadležnom organu strane države ili osobi koju taj organ ovlasti za primitak te imovine.

Oglas će se pribiti na oglasnu ploču suda i objaviti u "Narodnim novinama", a po potrebi i na drugi podesan način, a jedan primjerak oglasa dostavit će se najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavniku odnosne strane države u našoj zemlji.

Neće se izdati oglas ako vrijednost ostavine bez odbitka dugova ne premašuje iznos od 200,00 kuna.

Ako se ne izda oglas, ostavina se ne smije predati prije nego što proteknu tri mjeseca od dana smrti stranog državljanina.

Članak 237.

Zadržavanje ostavine

Ako koji od nasljednika ili zapisovnika prijavi svoj zahtjev sud će zadržati ostavinu odnosno njen dio koji je potreban za pokrivenje tog zahtjeva sve dok organ strane države ne donese pravomocnu odluku o tom zahtjevu.

Sud će u pogledu prijavljenog zahtjeva izvršiti ovu odluku iz zadržane ostavine ili iz njenog dijela, a ostatak će predati organu strane države.

Ako koji vjerovnik prijavi svoje potraživanje, sud će zadržati ostavinu ili njen dio koji je potreban za pokrivenje tog potraživanja sve dok ono ne bude podmireno ili osigurano.

Clanak 238.

Postupak pri prijelazu nadležnosti s inozemnog organa na hrvatski sud

Ako je za raspravu ostavine stranog državljanina u pogledu njegove pokretne imovine nadležan inozemni organ, sud će, ako svi nasljednici koji se nalaze u zemlji predlože da raspravu provede hrvatski sud, pozvati sve nasljednike i zapisovnike u inozemstvu da u roku od šest mjeseci od dana dostave poziva istaknu prigovor nenadležnosti hrvatskog suda, jer će inače ostavinsku raspravu provesti hrvatski sud.

Poznati nasljednici kojima se ne zna boravište, pozvat će se oglasom.

Oglas će se pribiti na oglasnu ploču suda, i objaviti u "Narodnim novinama", a po potrebi i na drugi podesan način, a jedan primjerak oglasa dostavit će se najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavniku odnosno strane države u našoj zemlji.

Ako nijedan od nasljednika i zapisovnika iz inozemstva nije istakao prigovor nenadležnosti hrvatskog suda, ovaj će sud po proteku određenog roka raspraviti ostavinu.

Clanak 239.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE - Prije otvorena nasljedstva

Ovaj zakon primjenjuje se za sva nasljedstva o kojima do 11. 5. 1955. kao dana objavljivanja Zakona o nasljeđivanju ("Službeni list", br. 20/55) nije donesena pravomocna odluka o nasljedstvu ili nasljedstvo nije sporazumom, diobom ili na drugi način konačno uređeno.

Clanak 240.

Izjava posljednje volje učinjena prije stupanja na snagu ovog zakona

Oporuka napravljena prije 11. srpnja 1955. kao dana stupanja na snagu Zakona o nasljeđivanju objavljenog u "Službenom listu", br. 20/55 u obliku koji je onda bio dopušten, a koja nije sastavljena ni u jednom od oblika predviđenih tim zakonom za oporuku, važit će samo ako je oporucitelj umro do stupanja na snagu tog zakona, ili ako za dvije godine po njegovu stupanju na snagu umre, ili postane nesposoban za pravljenje oporuke, ili inače dospije u nemogućnost da napravi novu oporuku.

Sposobnost oporucitelja za pravljenje oporuke, uzroci ništavosti oporuke, kao i sadržaj oporuke, ocjenjivat će se i u pogledu oporuke iz stava 1. ovog člana po odredbama Zakona o nasljeđivanju objavljenog u "Službenom listu", br. 20/55.

Izjava volje učinjena u ugovoru o nasljeđivanju do stupanja na snagu Zakona o nasljeđivanju objavljenog u "Službenom listu", br. 20/55. smatrat će se kao izjava učinjena u oporuci i s njom će se postupati po odredbama st. 1. i 2. ovog člana.

Odredba u oporuci napravljena prije stupanja na snagu Zakona o nasljeđivanju objavljenog u "Službenom listu", br. 20/55, kojom je oporucitelj odredio nasljednika svom nasljedniku ili zapisovniku smatra se da ne postoji.

Članak 241.

Racunanje rokova

Rokovi koji su počeli teći prije stupanja na snagu Zakona o nasljeđivanju objavljenog u "Službenom listu", br. 20/S5, istjecu protekom vremena određenog tim zakonom, a ako je prijašnjim propisima bio određen duži rok, onda protekom tog roka.

Kad je zakonom iz stava 1. ovog člana ustanovljen rok koji prijašnjim propisima nije bio predviđen, taj rok ne može početi teći prije stupanja na snagu tog zakona.

Članak 242.

Važenje posebnih propisa o nasljeđivanju

Posebni propisi o nasljeđivanju kao što su propisi o nasljeđivanju zemljišta koje je dodijeljeno kolonistima i agrarnim interesentima, propisi o nasljeđivanju autorskog prava, propisi o nasljeđivanju svote osiguranja u slučaju smrti putnika od nesretnog slučaja u javnom prijevozu, ostaju i dalje na snazi.